

ZPRAVODAJ

milovníků a pěstitelů růží

únor 2014

104

Rosa klub ČR

specializovaná základní organizace ČZS

ke článku **Trochu jiné růže** na str. 19

Dagmar Hastrup (Hastrup, 1914), SRN

Gelbe Dagmar Hastrup (Moore, 1987), USA

Rotes Meer (Baum, 1984), SRN

Ruskin (Fleet, 1928), USA

Slovo úvodem	2
Organizační činnost	
Pozvánka na výroční a volební členskou schůzi Rosa klubu ČR	3
Pozvánka 4. ročník výstavy Růžová zahrada	4
Pozvánka na slavnostní vyhlášení výsledků 2. ročníku Mezinárodní soutěže novinek růží	5
Pozvánka na Letní setkání členů Rosa klubu ČR v Růžovém sadu Památníku Lidice	6
Pozvánka na výstavu růží v Hamuliakove (Slovensko)	7
Pozvánka na růžařský kongres v Barceloně (Španělsko)	8
Pozvánka na 17. Světové setkání růžařů v Lyonu (Francie)	9
Zpráva o činnosti Rosa klubu ČR v roce 2013	10
Pozvánka na Růžový víkend – provázení po rozáriu Průhonické botanické zahrady na Chotobuzi	12
Zpráva o výsledku hospodaření v SZO Rosa klub ČR	13
Poděkování za vyšší příspěvky v roce 2013	16
Životní jubilea členů v roce 2014	17
Kalendář růžařských akcí v roce 2014	18
Odborné články	
Trochu jiné růže	19
Naše růže	23
Co je psáno	36
Botanická zahrada v Bratislavě	40
Růže z Doubravy po roce	41
Růže pod mikulovským zámekem	43
Drážďany a Pillnitz	44
Za růžemi do Varšavy	46
Konopiště a Benešov	51
Slavnosti nejen růží v Dolní Krupě	53
Popisování a popisky	56
Výběr nových ochranných přípravků proti chorobám a škůdcům růží	61
Speciální hnojiva pro růže	63
Zprávy ze světa	
World Rose News – prosinec 2013	67
Knihy	
Průvodce rozáriem Průhonické botanické zahrady na Chotobuzi	69
Böhm – růže – Blatná	69
Rozloučení	
Odešel Václav Hurých	69
Poezie růží	
Milan Kundera - Růže	71

Vážení přátelé,

Měl jsem v úmyslu místo úvodního slova poslat upozornění, že končíme se zasíláním adresovaných poštovních složenek (je to placená služba) a že nadále se příspěvky budou **platit jediňe bankovním převodem**, což předpokládá, že každý člen má bankovní konto, že každý člen má kreditní kartu, aby nemusel mít u sebe peníze a mohl platit kartou i v cizině. Ušetříte tím cestu na poštu, kde za poslání peněz musíte taky platit. Pak jsem si ale uvědomil, že řada z vás tak stále ještě platí. Měním tedy to rozhodnutí ukončení platby přes poštu na prosbu, abyste se na to co nejdříve připravili. Jakmile poklesne počet členů platících přes poštu pod, dejme tomu 10 %, tak k tomu stejně přikročíme, je módní, levnější trend, a vy, bez konta, budete muset příspěvky poslat prostřednictvím mladší generace.

Podobná záležitost, která vás asi nemine, je **internet**. Jen si všimněte, kolik odkazů na internet najdete v tomto čísle zpravodaje i v těch předchozích. A bude jich přibývat. Pokud připojení k internetu nemáte, jste silně ošizen o spoustu důležitých informací a krásných fotografií růží a růžových zahrad a vůbec všeho krásného na světě. Vzájemný kontakt je též rychlejší a levnější. Určitě se to vyplatí a obohatí vás to a zabaví. Nachystejte si to jako přání k nejbližším narozeninám, vánoce jsou moc daleko. Vaši vnuci vás rádi do problému uvedou. Je to zapotřebí pro běžný život. Ať záliba v růžích je dalším argumentem jít s dobou.

Uvítal bych, kdybyste mi napsali, jak to vidíte sami a co vám brání tyto změny podstoupit.

Přijďte v hojném počtu do Prahy na volební schůzi **v sobotu 1. března**.

V posledních letech se opakovaně obáváme, zda a jak naše růže přežijí zimu, buď moc krutou, nebo moc mírnou. Jsou to obavy asi zbytečné. Růže mají značnou toleranci vůči teplotním výkyvům. Tak tomu bude i letos a věřím, že vás nezklamou ani letos.

S přáním bohatých letošních růžových žní,

váš předseda a celý výbor Rosa klubu ČR.

Pozvánka

**na výroční a volební členskou schůzi
Rosa klubu ČR**

v sobotu 1. března od 10 hodin

**v Tiskovém středisku Státního úřadu pro jadernou bezpečnost,
Senovážné náměstí č. 9 (roh s Dlážďenou) v Praze 1**

Program:

1. Organizační část (10 – 12 h):

- Uvítání, zahájení
- Volba komisí mandátní, návrhové a volební
- Kandidáti do výboru a kontrolní komise: stávající funkcionáři jsou ochotni kandidovat i v příštím pětiletém funkčním období; návrhy z řad přítomných
- Zprávy o činnosti a hospodaření v roce 2013 a Zpráva Revizní komise a diskuze k nim
- Prezentace nových webových stránek Rosa klubu ČR a ustanovení redakční komise
- Ocenění členů Rosa klubu
- Návrh programu pro rok 2014
- Volby
- Usnesení z VČS

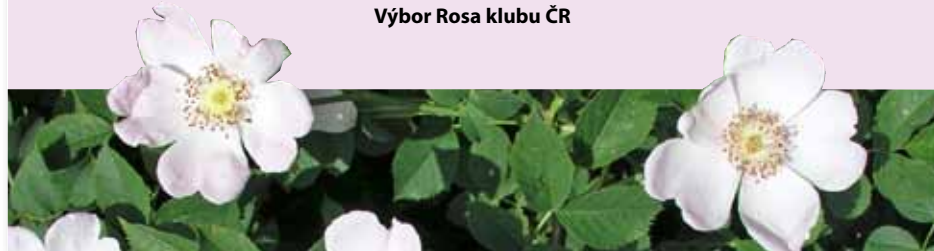
Polední přestávka s malým občerstvením

2. Odborná část (13 – 16 h):

- Ing. J. Pirner Seznámení s úpravami Soutěžního Rosaria v HK (studie – projekt),
- Dr. V. Koula představí nové webové stránky www.rosaklub.cz a www.rosetrial.cz,
- Dr. St. Konšťacký a Dr. V. Koula - Zpráva o soutěžích nových růží v Paříži, Barceloně a Le Roelxu,
- Dr. J. Thomas - Zpráva o Konferenci o historických růžích v Sangerhausenu.

Srdečně zveme všechny členy Rosa klubu ČR a těšíme se na hojnou účast.

Výbor Rosa klubu ČR

Hlavní květinovou expozici vytváří ing. Vlastimil Šindelář
a členům Rosa klubu ČR přináší

pozdávku na 4. ročník výstavy

**Celostátní výstava růží a letních květin
a zahradnické trhy**

**na výstavišti v Lysé nad Labem
12. – 15. června 2014**

Hlavním partnerem výstavy je časopis **Receptář**: www.ireceptar.cz

Partnery výstavy jsou:

firma Kordes: www.nejkrasnejsi-ruze.cz

Památník Lidice: www.lidice-memorial.cz

Svaz květinářů a floristů: www.svazkvetinaruafloristu.cz

Receptář

LIDICE

více na www.vll.cz

Pozvánka

**na slavnostní vyhlášení výsledků XXXII. ročníku
Mezinárodní soutěže novinek růží
v sobotu dne 14. června 2014 od 10.⁰⁰ hodin
v Soutěžním rozáriu v Hradci Králové - Kuklenách**

Program:

Hudební přivítání – Uvítání hostů

Vyhlášení výsledků XXXII. ročníku soutěže

Ustavení komisí: Stálá odborná komise, Dámská komise

Zahájení nových soutěží

Vyhlášení výsledků jednorázových soutěží

Volná prohlídka rozária

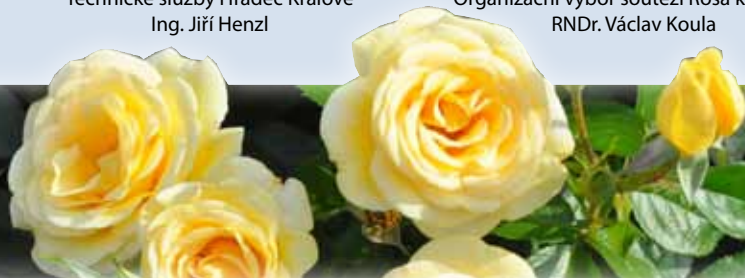
**Všechny milovníky růží srdečně do rozária zveme
i na Dny otevřených dveří 15., 28. a 29. 6. 2014.**

Více na www.rosetrial.cz

Technické služby Hradec Králové
Ing. Jiří Henzl

Za

Organizační výbor soutěží Rosa klubu ČR
RNDr. Václav Koula

na Letní setkání členů Rosa klubu ČR v Růžovém sadu Památníku Lidice v sobotu dne 21. června 2014 v 10 hodin

Původně ohlášené setkání ve Skaličanech a v Blatné musíme na přání pana Šípa odložit na rok příští. Růžový sad v Lidicích nám poskytne možnost sledovat, jak se nové vedení Památníku Lidice dokáže starat o to, aby výsadby růží byly důstojnou součástí Památníku a věřte, že to není jednoduché, ani levné. Na návštěvu se můžete připravit prohlídkou internetových stránek www.lidice-memorial.cz.

Program:

Sraz v 10:15 hodin v Růžovém sadu,

Individuální prohlídka Růžového sadu,

asi ve 12 hodin odchod do obce, možnost poobědvat v restauraci „U lidické galerie“,

Ve 13 hodin sraz v přednáškovém sálu Galerie,

Paní Beranová nás seznámí s kompletní péčí o růže v Růžovém sadu,

Dr. Žlebčík zhodnotí sortiment Růžového sadu,

Dr. Thomas podá informaci o žádosti o udělení plakety WFRS „Award of Excelenc“ Růžovému sadu.

Zakončení asi v 16 hodin.

Připomínáme úspěšné Letní setkání členů Rosa klubu ČR v Lidicích v roce 2007 – viz zpravodaj č. 95.

Doprava:

Autobus ČSAD (A56) ze stanice Vítězné náměstí u stanice Metro A Dejvická směr Kladno za 29 Kč.

odjezd	7:30	8:30	9:30	11:30
--------	------	------	------	-------

příjezd	7:51	8:51	9:51	11:21
---------	------	------	------	-------

Autobus ČSAD (A24) ze stanice Praha - Zličín u stanice Metro B Zličín směr Kladno:

odjezd	8:40	10:10
--------	------	-------

příjezd	9:01	10:32
---------	------	-------

Srdečně zveme k účasti

Výbor Rosa klubu ČR

SLOVENSKÁ NÁRODNÁ RUŽIARSKA SPOLOČNOSŤ

SLOVENSKÁ RUŽIARSKA SPOLOČNOSŤ PRIDUNAJSKO, RUŽIARSKA SPOLOČNOSŤ M. H. CHOTEKOVEJ, KAŠTIEL DOLNÁ KRUPÁ
ROSA KLUB ZVOLEN, ARBORÉTUM MLYŇANY SAV

Vás pozýva na

V Ý S T A V U R U Ž Í

S MEDZINÁRODNOU ÚČASŤOU A V SPOLUPRÁCI SO STAROSTOM OBCE HAMULIAKOVO,
KTORÁ SA USKUTOČNÍ V

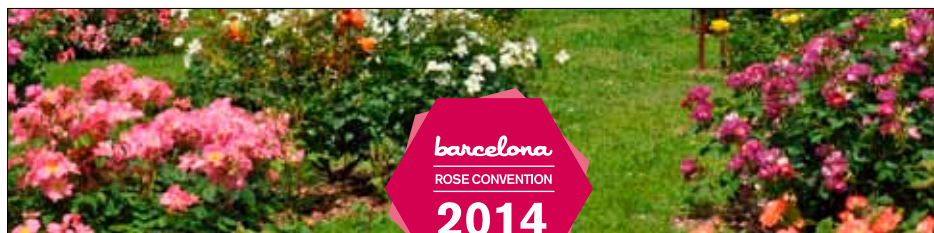
DOME KULTÚRY - HAMULIAKOVO

7. a 8. júna 2014

USPORIADATEL: SNRS, ARANŽMÁ VÝSTAVY: ARBORÉTUM MLYŇANY SAV

OTVORENIE VÝSTAVY V SOBOTU 7. 6. 2014 O 14.00 hod.

Asociación Española de la Rosa (Španělská růžová asociace),
World Federation of Rose Societies (Světová federace růžařských společností)
a město Barcelona srdečně zve na růžařský kongres

Rose Convention "Roses in the Sun"

který se koná ve dnech

8. až 18. května 2014

PRECONVENTION:

8., 9., 10. a 11. května 2014

CONVENTION:

11., 12., 13. a 14. května 2014

POSTCONVENTION:

15., 16., 17. a 18. května 2014

REGISTRACE:

do 24. dubna 2014

Během kongresu proběhne
mezinárodní soutěž
nových růží –
14. International
New Rose Competition
9. - 11. května 2014

Slevy na ubytování jsou možné při registraci a platbě do 28. února 2014.

Podrobný program a veškeré bližší informace najdete na:

www.roseconventionbarcelona.cat
secretariat@roseconventionbarcelona.cat

lyon roses 2015

Lyon celebrates The Rose – May/June 2015

POZVÁNKA na 17. Světové setkání růžařů v Lyonu od 26. května do 1. června 2015

Předkonferenční zájezd, 2 dny, Chamonix and Mont Blanc...Fantastic views on a glaciervalley, **nebo** Avignon, Châteauneuf-du-Pape, Grignan...Sun, olive oil, lavender fields, wine, roses and old cities

Předběžný program:

26. 5. úterý

Registrace účastníků v Kongresovém paláci

pozdě odpoledne - Výsledky soutěže a setkání s šlechtiteli

27. 5. středa

16 – 18 Zahajovací ceremonie

18 – 20 Prohlídka Růžové zahrady v Parku Tête d'Or

20 – 22 Slavnostní večeře

30. 5. sobota

ráno - přednášky 2

odpoledne - Festival růží v Lyonu

28. 5. čtvrtek

dopoledne - volitelná prohlídka města, trasa 1 a 2

odpoledne - volitelná prohlídka města, trasa 3 a 4

celý den - výlet do Cluny, město s římskými památkami, 70 km severně od Lyonu se

zastávkami po cestě v růžových zahradách: Clé de la Rose, zámek Bionnay a zahrada v Morisotu.

večer s beaujolais

31. 5. neděle

ráno - přednášky 3

odpoledne - Festival růží v Lyonu

večer - závěr festivalu s baletem a s modelkami oděnými látkami s růžemi

29. 5. pátek

ráno - přednášky 1

odpoledne - prohlídka města, trasa 1,2,3,4

celý den - soutěž růží v Parku Tête d'Or

1. 6. pondělí

ráno - přednášky 4

odpoledne - zájezd do Saint Galmier (70 km

západně od Lyonu) se známou minerálkou

Badoit, kasino, návštěva růžových zahrad a obce

Chamboef, odkud pochází rodina Meillandů

večer - závěrečný ceremoniál a banket v Lyonu

Pokonferenční zájezd, 3 dny, visits to rose gardens; l'Hay les Roses (roseraie du Val de Marne), Bagatelle park and Malmaison Castle, **nebo** visits to rose gardens: Jardin des Plantes in Orléans, la Beaujoire in Nantes, Roseraie Loubert in Angers and Loire valley castles (Chenonceau or Chambord)

Kompletní informace a přihlášky: <http://www.lyon-roses-2015.org/en/index.htm>

la ville en rose

Zpráva o činnosti Rosa klubu ČR v roce 2013

1. Akce organizované Rosa klubem ČR

Proběhly všechny plánované akce, tj. výroční členská schůze, slavnostní vyhlášení růží v soutěžním rozáriu, letní setkání členů v Hradci Králové, setkání členů pražského a hradeckého odboru Rosa klubu, účast na výstavách růží – viz zprávy v č. 103, dvě čísla zpravodaje, vyúčtování dotací. Podrobnosti níže.

2. Výroční členská schůze dne 23. února 2013

VČS Rosa klubu ČR proběhla dne 23. února 2013 v Praze za účasti 30 členů. Zprávy o činnosti a hospodaření Rosa klubu byly schváleny a bylo přijato usnesení VČS – viz níže.

3. Zpravodaj Rosa klubu ČR

V roce 2013 vyšly dva zpravodaje; č. 102 v únoru, aby přinesl včas pozvánku na VČS dne 23. března a informace o dalších růžařských akcích během roku. Toto zimní číslo poskytlo členům základní informace o činnosti a hospodaření Rosa klubu v roce 2013 a o plánovaných akcích na rok 2013. Druhý zpravodaj – č. 103 přinesl zprávy o všech akcích organizovaných Rosa klubem a o některých růžařských akcích ve světě, zejména o konferenci o starých růžích v Sangerhausenu.

4. Mezinárodní soutěž novinek růží v Hradci Králové

Dne 16. června 2013 byly slavnostně vyhlášeny vítězné růže XXXI. ročníku mezinárodní soutěže v Hradci Králové, a to za účasti zástupců města i kraje. Ocenění Zlatá růže města Hradce Králové získala velkokvětá růže **'Raphaello' (Sunshine Daydream)** | MEIKANARO šlechtitele Alaina Meillanda, MEILLAND INTERNATIONAL Francie, 84 bodů – viz titulní strana zpravodaje č. 103. Organizátoři soutěže opět vydali Bulletin o soutěži v angličtině s fotografiemi všech oceněných růží, který byl rozeslán všem organizátorům soutěží růží v evropských městech a je samozřejmě uveden i ve zpravodaji č. 103. Kompletní výsledky jsou uvedeny na www.rosetrials.cz, včetně výsledků předchozích ročníků, a to i v angličtině a francouzštině.

5. Internetové stránky Rosa klubu ČR – www.rosaklub.cz a www.rosetrials.cz

Internetové stránky www.rosaklub.cz, zahájené v roce 2007, byly konečně zrestaurovány a obdržely přívětivější vzhled a doporučujeme jejich návštěvu i šíření. Rovněž stránky www.rosetrials.cz obdržely novou tvář. Tím byl splněn uložený úkol z roku 2012. Obě budou představeny na VČS.

6. Rozvoj genofondové sbírky růží českých a moravských šlechtitelů

Obě genofondové kolekce růží v SOŠ zahradnické v Rajhradě, pod patronátem Ing. Bohumila Zavadila a ve VÚKOZ Průhonice pod patronátem RNDr. Jiřího Žlebčika, přečkaly další vegetační období. Z 19 odrůd amatérského šlechtitele př. Arnošta Krůla se zachování nezdařilo u tří odrůd – viz článek v č. 102 a 104.

7. Expozice růží na výstavách ČSZ v Lysé n.L. a v Olomouci

Tuto povinnost, nám uloženou ústředím ČZS jakožto specializované ZO ČZS, zařídil v roce 2013 za Rosa klub opět Dr. Jiří Žlebčík, stálý člen pěstitelské komise při ústředí ČZS. Iniciativní byla i poradenská, výstavní a propagační služba Rosa klubu na výstavách KVĚTY 2013 a Růžová zahrada v Lysé n.L., za níž ústředí udělilo čestná uznání a budou předána na VČS.

8. Letní setkání členů Rosa klubu ČR v Hradci Králové v červnu 2013

Na LS se dostavilo nezjišťovaný počet účastníků, protože došlo ke koincidenci LS s účastníky Slavnostního vyhlášení vítězných růží 31. ročníku a navíc s účastníky zájezdu slovinských milovníků růží a program byl volný, počasí krásné a růže ještě krásnější.

9. Činnost odboru Rosa klubu ČR v Praze

Účastnili jsme se (jako už třetí rok) výstavy KVĚTY 2013, kterou pořádá ústředí ČZS, tentokrát největší expozicí růží (klasický sortiment + ukázky Austin Kordes Tantau, včetně novinek). Zajistili jsme růže, jejich odvoz, aranžování a doplňování počasí výstavy, včetně poradenské služby (J. Žlebčík, V+V Milerovi). RR ČZS nám za to udělila „Čestná uznání“.

Uskutečnilo se Předadventní setkání členů RK Praha v klášteře v Řepích díky organizační dvojici Trojanová, Svitálková. Sešlo se 25 členů. Promítal se bohatý obrazový materiál z anglických zahrad.

Bohužel jsme nezvládli uskutečnit letní plánovaný kurz očkování a řízkování růží - tak zase příští rok.

10. Komunikace s WFRS

V roce 2014 pořádají členské společnosti WFRS hromadu zajímavých akcí, soupis najdete v **Directory** uveřejněném každoročně na stránkách www.worldrose.org, např. soutěže nových růží (viz Kalendář růžařských akcí na str. xxx). Lákavé je regionální setkání členů v **Barceloně** v květnu (viz pozvánka) nebo celosvětové setkání v **Lyonu** v roce 2015. Rosa klub dostává pravidelně zpravodaje od řady členských společností (např. Německo, Anglie, Dánsko, Švédsko, Rumunsko Francie apod., které jsou členům Rosa klubu na požádání k dispozici), výměnou za zpravodaj náš.

11. Hospodaření Rosa klubu – zpráva je přiložena

Významnou pomocí byly i vyšší příspěvky 87 členů (to je 36%) ve výši cca 21 000 Kč, což činí cca 20% celkového obrátu Rosa klubu, což si výbor vyložil tak, že výrazná část členů je s činností Rosa klubu velmi spokojena.

Ani v roce 2013 neproběhlo placení základních a účelových příspěvků k plné spokojenosti a skoro pětina členů to není ani letos připomenuto přímou urgencí, aby nevznikly navíc výdaje za poštovné. Neuhrazení však bude mít za následek vyškrtnutí z adresáře pro expedici dalších zpravodajů i označení důvodu v matrice členů.

Návrh plánu akcí Rosa klubu ČR v roce 2014

– k diskusi na valné hromadě!

Plánujeme tradiční aktivity, jako jsou:

- valná hromada v roce 2014,
- průběžné zajištění provozu a slavnostního zakončení 33. ročníku Soutěžního rozária a Dnů otevřených dveří v Hradci Králové,
- letní setkání členů Rosa klubu v Lidicích,
- vydání dvou dalších čísel zpravodaje – č. 104 (v únoru) a č. 105 (v září/říjnu),
- podílet se na přípravě expozic růží na výstavách v Lysé n.L. a v Olomouci,
- průběžná péče o genofondové kolekce růží v Rajhradě a v Průhonicích,
- udržovat průběžný styk s WFRS a jejími členskými společnostmi,

plánujeme tuto speciální akci:

- v spolupráci s Památníkem Lidice podáme žádost o vyznamenání Růžového sadu v Lidicích plaketou WFRS „Award of Excellence“ – (Uznání znamenitosti), o které by rozhodl výbor WFRS na Světovém setkání růžařů v Lyonu v květnu 2015,
- podle návrhů členů Rosa klubu ČR na VČS dne 1. března 2014.

Za výbor: Dr. J. Thomas, předseda

Pozvánka

Růžový víkend

– **provázení po rozáriu Průhonické botanické zahrady na Chotobuzi**

21. 6. – 22. 6. 2014

Sraz na provázení bude v 10.00 a 14.00
u vstupu do botanické zahrady
z Průhonického parku.

Více informací na
www.ibotky.cz

**BOTANICKÝ
ÚSTAV AV ČR**
v. v. i.

Zpráva o výsledku hospodaření v SZO Rosa klub ČR od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013

Vážení přátelé

Hospodaření Rosa klubu ČR se řídilo rozpočtem schváleným na valné hromadě 23. února. 2013. Stav financí k 1. 1. 2013 činil 413 Kč v pokladně a 117.232,02 Kč na spořitelním účtu.

Celkové příjmy od 1.1.2013 do 31. 12. 2013 činí 126.446,47 Kč,
z toho pokladna 11.960 a spořitelní účet 114.466,47 Kč

Příjmy:	Dotace z ústředí ČZS	36.640,00 Kč
	Dotace Město Hradec Králové	35 000,00
	Členské příspěvky	49.148,64
	Odměna k vyznamenání	500,00
	Úroky od spořitelny	601,83
	Půjčka	5.000,00

Celkové výdaje k 31.12.2013 činí 151.667,66 Kč

Z toho:	Zpravodaje	95.185,00 Kč
	Soutěžní rozárium v Hradci Králové	40.002,00
	Poplatky spořitelně	1.789,46
	Poštovné	3.267,50
	Odměna včetně daně	5.000,00
	Vrácení půjčky	5.000,00

Zůstatek na spořitelně	68.118,83 Kč
Zůstatek v pokladně	4.304,00 Kč

Největší výdaje jsou na zpravodaj a soutěžní rozárium.

Ke 31. 12. 2013 nesplnili ještě někteří členové povinnost uhradit členské příspěvky.

Děkuji těm členům RK, kteří svoji povinnost řádně plní.

Zvláště děkuji těm členům, kteří poslali vyšší účelové příspěvky. Jedná se zatím o 79 členů.

Prosím, platte příspěvky v daném roce a uvádějte svá variabilní čísla.

Základní členský příspěvek ČZS je 100 Kč. Účelový příspěvek je 80 Kč pro důchodce a 100 Kč pro ostatní členy RK ČR.

Jménem výboru RK navrhuji, aby se tyto částky platily i pro rok 2014.

Ze základní ceny známky ČZS 100 Kč se 60 Kč odvádí Územnímu sdružení ČZS Praha.

26. ledna 2014

Vladislav Bártík, hospodář RK

Přehled a rozvaha Hospodaření v SZO Rosa klub ČR v roce 2013

A) Příjmy

	Rozpočet	Skutečnost
	Kč	Kč
Členské příspěvky, účelové a základní	40.000,00	49.148,64
Dotace na zpravodaj a soutěžní rozárium	56.000,00	71.640,00
z toho:		
ÚS ČZS Praha	36.640,00	36.640,00
KÚ Hradec Králové	0	35.000,00
	132.640,00	71.640,00
 Ostatní příjmy - úroky		657,83
půjčka		5.000,00
odměna ke stříbrné medaili		500,00
smlouva s př. Krůlem		72.000,00
Půjčka		8.000,00
Celkem	132.640,00	126.446,47

B) Výdaje

Odvod části základních příspěvků	6.600,00	0,00
Edice, tisk a expedice zpravodaje a ročenky	70.000,00	95.185,00
Náklady soutěžního rozária v HK, celkem	20.000,00	40.002,00
Odměny, včetně daně	10.000,00	5.000,00
Klubová činnost	5.000,00	6.123,70
Spořitelní poplatky	2.000,00	1.789,46
Poštovní poplatky	5.000,00	3.267,50
Členský příspěvek WFRS	0	0
Úhrada zahraniční	0	300,00
Vrácení přeplatku	0	3.204,00
 Celkem	109.200,00	151.667,66

C) Rozvaha hospodaření

	Pokladna	Běžný účet	Celkem
Finanční prostředky k 1. 1. 2013	413,00	117.232,02	117.645,02
Celkové příjmy	11.960,00	114.486,47	126.446,47
Celkové výdaje	8.069,00	143.598,66	151.667,66
Finanční prostředky k 1.1.2013	413,00	117.232,02	117.645,02
Výsledek hospodaření 31.12.2013	+ 3.891,00	- 29.112,19	- 25.221,19
Stav financí k 1.1.2013	+ 4.304,00	+ 88.119,83	+ 92.423,83

26. ledna 2014

Vladislav Bártík, hospodář RK

**Návrh rozpočtu
SZO Rosa klub ČR na rok 2014**

A) Příjmy:

	Kč
Členské příspěvky, účelové a základní	40.000
Dotace na zpravodaje a soutěžní rozárium	65.000
celkem	105.000

B) Výdaje:

Odvod části základních příspěvků	6.600
Edice a tisk dvou zpravodajů	65.000
Expedice dvou zpravodajů	5.000
Soutěžní rozárium v HK	20.000
Odměny za grafickou úpravu dvou zpravodajů, daně	10.000
Klubová činnost	5.000
Spořitelní poplatky	2.000
Poštovní poplatky	3.500
Členský příspěvek WFRS, tři roky	6.000
Plánované výdaje celkem	123.100

Plánovaný schodek hospodaření pro rok 2014

18.100 Kč

26. ledna 2014

Bártík Vladislav, hospodář

Seznam členů, kteří v roce 2013 zaplatili zvýšený příspěvek nad základní členskou povinnost

(částka v Kč)

paní Marie Bahadurová	300	pan Miroslav Ladman	300
paní Květoslava Balašová	600	paní Marie Látová	500
paní MUDr. Jana Bartoňová	300	paní Ing. Alice Lázníčková	500
pan Ing. Radomír Beníček	300	pan Karel Libosvár	250
paní Ivana Bucanová	400	pan Václav Macháček	300
pan Jan Čech	500	pan Jaroslav Mařák	250
pan Václav Červený	500	paní Ilona Meierlová	300
paní Hana Divišová	800	paní Ing. Dagmar Maixnerová	350
pan Pavol Dostál	250	paní Christine Meile	1600
pan Josef Ferbas	300	pan Milan Malík	250
paní Jitka Grigarová	300	paní Věra Milerová	300
paní Ing. Jarmila Halenová	500	paní Ludmila Míšová	500
pan Josef Hruška	300	paní Eva Mrázová	400
paní Ing. Ema Heřmanová	250	paní Ing. Věra Mynářová	300
pan Adam Holub	750	pan Ing. Jiří Olšan	500
paní Věnceslava Hronová	1000	pan Doc. RNDr. Lubomír Opletal	300
pan Josef Hruška	300	paní Alena Pakostová	250
pan Josef Humpál	300	paní Mgr. Miroslava Párová	500
pan František Janíček	280	pan Jan Patočka	250
pan Miloslav Johan	300	paní Michaela Pelcová	600
pan Ing. Stanislav Kaňák	2000	pan Miroslav Pilný	300
paní Bc. Ladislava Karbanová	300	pan Jiří Rus	300
pan Zdeněk Kiesenbauer	400	paní Jaroslava Rusová	300
pan Ing. Eduard Kilberger	2400	paní Ing. Jarmila Rubišová	300
pan Ing. Václav Klíma	300	pan Jaroslav Růžička	300
pan Jan Klimeš	300	paní Eva Smékalová	300
paní Anna Kolářková	500	paní Doc. RNDr. Jiřina Spilková	300
pan MUDr. Stanislav Konšťacký	500	pan Karel Stloukal	400
paní Ing. Lucie Kopalová	250	pan Ing. Bohumír Stojar	300
pan Doc. Ing. František Kostelanský	300	paní Jarmila Svitálková	300
paní Ing. Lucie Kopalová	250	pan Oldřich Šafář	300
paní Ing. Helena Kotlíková	300	paní Ing. Ingeborg Šestáková	300
pan RNDr. Václav Koula	1000	pan Ing. Vlastimil Šindelář	300
pan Adam Kretschmer	600	paní Marie Šmídová	500
pan Arnošt Krůl	500	pan Milan Štěpaník	350
pan Josef Kuchařík	300	pan Dr. Jiří Thomas	400
paní Ing. Jana Kuncová	300	paní Eva Tomanová	400

paní Radmila Trojanová	500	pan Václav Vokál	500
pan Stanislav Truhlář	500	pan Adolf Werner	400
pan František Tumajer	500	pan Zdeněk Záboj	400
pan Ing. Josef Urban	300	paní Alena Žampachová	400
paní Jaroslava Valentová	300	pan Dr. Jiří Žlebčík	400
paní Ivana Veselíková	300	paní Pavlína Žabenská	300
paní Ing. Ivana Vítová	400		

Tedy nejméně 20 980 Kč navíc od 87 (cca jedné třetiny) členů. Všem sponzorům vyslovuje výbor Rosa klubu ČR srdečné díky. Soupis připravil př. Bártík.

Dr. J. Thomas, předseda

Životní výročí členů Rosa klubu v roce 2014

50 let

paní Ladislava Chaloupková z Lužce nad Cidlinou

60 let

pan Jan Čech ze Slavkova
pan Ing. Stanislav Kaňák z Frýdlantu nad Ostravicí
pan František Císař z Vřesiny
pan Ing. Josef Urban z Želešic

70 let

paní Mgr. Miroslava Dostálová z Holohlav
pan Josef Humpál z Prahy 4 - Chodova
paní MUDr. Jana Bartoňová z Prahy 2
pan Bc. Jan Babák z Brna 12
paní Miroslava Tauchenová z Hradc Králové
paní Marta Pohorská z Olomouce

75 let

pan Vladimír Kabát z Kadaně
pan Josef Procházka z Prahy 6
pan Ing. Vojtěch Benetka z Prahy 4 - Chodova
paní Terezie Slávová z Dlouhé Loučky

80 let

paní Marie Kozáková z Prahy

85 let

paní Květa Kloudová z Petrovic u Sedlčan
pan Ludvík Fišer z Plzně
pan Oldřich Slovák z Frenštátu pod Radhoštěm
paní Marie Bartůšková z Prahy 6
paní Ing. Helena Kotlíková z Prahy 5

90 let

paní Božena Grigorovová z Prahy 1

Výbor Rosa klubu ČR přeje jubilantům zdar a pevné zdraví do dalších let!

POZNÁMKA: Tabulku sestavila Mgr. Alena Haberhauerová dle dat z matriky, u řady členů však nebyla při přijetí uvedena data narození.

Kalendář růžařských a zahradnických akcí v roce 2014

DOMA	TERMÍN	MÍSTO
Valná hromada členů Rosa klubu ČR	1. března	Praha, SÚJB
For GARDEN 2014, 8. veletrh zahradní architektury, nábytku, techniky a veřejné zeleně	20. – 23. března	Praha – Letňany, výstaviště
Dům a zahrada Louny	17. – 20. dubna	Louny, výstaviště
FLORA Olomouc – jarní etapa; viz www.flora-ol.cz	24. – 27. dubna	Olomouc, výstaviště
Dny otevřených dveří Rozária Rosa klubu Hradec Králové, www.rosetrials.cz	14. – 15. června	Hradec Králové-Kukleny
RŮŽOVÁ ZAHRADA – celostátní výstava růží a letních květin, www.vll.cz	12. – 15. června	Lysá n. Labem, výstaviště
Slavnosti pětilisté růže, 24. ročník, www.ckrumlov.cz/slavnosti-s-fotogalerii/	20. – 22. června	Český Krumlov
Den otevřených dveří Růžové školky manželů Pelcových, blíže http://ruze.unas.cz	nutno osobně dohodnout	Sobotka, Březenská 386
KVĚTY 2014, 18. celostátní výstava ČZS www.zahradkari.cz; www.vll.cz	10. 13. července	Lysá n. Labem, výstaviště
FLORA Olomouc – letní etapa, současně Letní zahradnické trhy, viz www.flora-ol.cz	15. – 18. září	Olomouc, výstaviště
Flora Olomouc – podzimní etapa, www.flora-ol.cz	3. – 10. říjen	Olomouc

Další zahradnické výstavy a bližší informace jsou uvedeny na adrese www.zahradkari.cz/vystavy

VE SVĚTĚ	TERMÍN	MÍSTO
Evropské regionální setkání přátel růží WFRS	11. – 14. května	Barcelona, www.roseconventionbarcelona.cat
Výstava růží s mezinárodní účastí aktuální informace: frantisek.glvac@zoznam.sk	7. a 8. června	Hamuliakovo, u Bratislavy
The 3rd WFRS Regional Rose Convention in Central Asia	29. 11. – 2. 12.	Hyderabad, www.irf-wfrsindia2014.com
17th World Federation of Rose Societies Convention	27. 5. – 1. 6. 2015	Lyon, www.lyon-roses-2015.org

Všechny růžařské akce pro rok 2014 po celém světě jsou uvedeny v Rose Directory na adrese www.worldrose.org

Data konání slavnostního vyhlášení vítězů v soutěžích nových růží v roce 2014 -

Zařadte si je do itineráře své cesty do zahraničí!

Místo	Datum	Místo	Datum	Místo	Datum
Barcelona	9. 5.	Paříž-Bagatelle	14. 6.	Kortrijk	27. 6.
Monaco	23. 5.	Hradec Králové	14. 6.	Belfast	23. 7.
Madrid	23. 5.	Baden-Baden		Glasgow	srpen
Monza	23. 5.	Haag	16. 6.	Le Roelux	září
La Tacita, It.	18. 5.	Ženeva	21. 6.	Orléans	září
Lyon	6. 6.	Baden bei Wien	červen	St. Albans	říjen

Trochu jiné růže

Již na první pohled jsou tyto růže jiné. Rugosa hybridy – neboli hybridy růže svraskalé – mají listy výrazně lesklé a zvláštěně jakoby pomačkané, což vyjadřuje málo používané české slovo svraskalý (lat. rugosus). Znamená totiž jako svrasklý, scvrklý, vrásčitý, zkrabacený, nerovný nebo i nepravidelně rýhovaný. Přídavné jméno bylo odvozeno od slova vráska. Může jim být v botanice popsán povrch listu, kmenu, oddenku, semene, ale i třeba houby.

Původ

Vlastí druhu *Rosa rugosa* je dálný východ. Provází pobřeží moře Beringova, Ochotského a Japonského na Kamčatce, Sachalinu, Koreji, Kurilských ostrovech, japonských ostrovech Hokaido a Honshu, severní Číně. Růže byla vědecky popsána roku 1784. Do Evropy přivezena roku 1854, na území dnešní ČR do zámeckých parků se dostala až na přelomu 19. a 20. století. Jde tedy u nás o poměrně novou okrasnou dřevinu; která ovšem dosáhla velkého rozšíření ve výsadbách. Rozsáhlé plochy se však osazují zejména v oblastech, kde mají za úkol zpevnit pobřežní písky; tedy v Anglii, Nizozemsku, Německu, Dánsku, Polsku i v Severní Americe. Občas se z výsadeb růže rozšířila do přírody. U nás ovšem tato situace nastává zřídka a druh pro ČR není považován za nebezpečně invazní.

Popis

Růže svraskalá je většinou 120 až 180 cm vysoký a stejně tak i široký keř; někdy vzhledu až bochníkovitého. Větve jsou silné, málo ohebné a nepříjemně hustě ostnitě. Jehličkovité ostny přitom mají různou velikost. Listy se vyznačují typicky zvlněným povrchem. Květy jsou v květenstvích na konci skoro všech výhonů. Úhledná štíhlá poupata se rychle otevírají. V porovnání s jinými divoce rostoucími druhy růží jsou květy růže svraskalé velké. Dosahují plně rozevřené 8 až 10 cm. Barva je sytější fialově červená. Květy vynikají také výraznou vůní. Další velmi ceněnou vlastností této růže je opakování kvetení. Tak jako u jiných růží je hlavním obdobím kvetení počátek léta, ale později se stále objevují jednotlivé květy. Koncem léta jsou nepřehlédnutelné výrazné kulovité až zploštělé kulovité dužnaté šípky. Jsou široké až 2,5 cm. Postupně se probarvují do sytější červené barvy. Na keři najdeme současně květy i plody, což je působivé.

Od růže svraskalé se podařilo najít plnokvěté i bílé formy. Nová, pěkná růže, velmi odlišná od toho, co se tenkrát v Evropě pěstovalo, zahradníky zaujala; a podařilo se křížení. Hybridy si v první generaci ve velké míře podržují znaky růže svraskalé. Proto vznikla celá skupina těchto růží označovaná jako rugosa hybridy. U mnohonásobných křížení není již „krev“ růže svraskalé tak výrazně patrná a tyto odrůdy jsou přiřazovány mezi růže sadové nebo i do jiných skupin.

Blanka (Benetka, 1993), ČR

Nároky

Rugosa hybridy jsou růže vysloveně nenáročné. Nejlépe jim vyhovují půdy hlinité, ale daří se i na lehkých písčitých. Půdní reakce by měla být neutrální až slabě kyselá., stanoviště pak osluněné nebo mírně zastíněné. Cennou zvláštností, která souvisí s přírodním výskytem na mořském pobřeží, je odolnost vůči zasolení půdy. Také na půdní vlhkost si nekladou tyto růže zvláštní nároky, v horších podmínkách jsou keře nižší. Růže svraskalá a její hybridy nesnáší jen hluboký stín, těžké jílovité půdy a zásaditou půdní reakci (trpí chlorózou).

Uplatnění

Tyto růže jsou mimořádně vhodné i do podmínek pro rostliny málo příznivých. Jsou to lemy kolem silnic včetně dálnic, kruhové objezdy, ozeleňování zemědělských objektů nebo i výběhů v zoologických zahradách. Umí zpevňovat svahy. Dále se dají dobře využít i na větší plochy v přírodních parcích a na místa, kde zeleň sídel přechází do volné krajiny. Lem z rugosa hybridů může vhodně orámovat okolí pastvin či extenzivních ovocných sadů. Vzhledem k velmi vysoké mrazuvzdornosti se dají tyto růže využít i v podhorských podmínkách, kde běžné záhonové odrůdy růží žijou. Ostatně rugosa hybridy se daří též daleko na severu.

Jabloňový květ (Benetka, 1996), ČR

Violeta (Benetka, 1996), ČR

Rugosa hybridy vytvářejí stále četné kořenové výběžky, kterými se pokouší šířit na všechny strany. Jejich použití v domácí zahradě je tedy omezeno tím, jak se dokážeme s touto situací vyrovnat. Rozhodně je nesázíme do malých zahrad, na okraje skalek, trvalkových záhonů, přísně tvarovaných živých plotů, na hřbitovy. Vhodnou zábranou šíření může být zapuštěný pás do hloubky 40 cm z plechu, umělé hmoty, PVC, eternitu. Zastavit je dokáže i trávník; ovšem pravidelně kosený. Pás z rugosa hybridů na hranici se sousedem, může být předmětem velkých problémů.

Výsadba

Ať již máme k dispozici sazenice prostokořenné (bez kořenových balů) nebo kontejnerované, je nejlepší dobou pro výsadbu podzim. Jarní výsadbu je potřeba pečlivě zalévat. Růže sázíme asi o 5 cm hlouběji, než rostly ve školce. Soliterně vysazená růže svraskalá potřebuje alespoň dva čtvereční metry prostoru. Pokud vysazujeme do řad nebo do skupin, je minimální vzdálenost mezi rostlinami metr.

Péče v dalších letech

Když šípky na podzim ztratí svou barvu, odstříhneme je pod rozvětvením. Jakákoliv zimní ochrana je zbytečná,

protože tyto růže jsou opravdu vysoce mrazuvzdorné. V březnu je třeba keř dále mírně zkrátit a sjednotit výšku jednotlivých výhonů. Odstraníme všechny suché výhony. Pak v keřích vyřežeme těsně u země i asi čtvrtinu výhonů zdravých; pochopitelně přednostně ty nejstarší, klesající k zemi a křížící se. Tím vlastně provádíme průběžné zmlazování. Jednoleté výhony někdy v létě podstatně převyšují ostatní, v tomto případě je zaštípeme. K minerálnímu přihnojování je vhodné přistoupit u starších keřů. Zvolíme plná hnojiva; vápnění nebývá žádoucí. Rugosa hybridy jsou růžemi, které málo trpí chorobami a škůdci. Chemická ochrana by byla zbytečná.

Množení

Nejsnadněji získáme nové rostliny dělením při omezování rozrůstání nebo při přesazování keřů. Pokud je třeba mít větší množství sazenic, je velmi úspěšné letní řízkování z nových výhonů v červnu nebo červenci. Výhony rozstříháme na úseky asi 4 až 8 cm dlouhé, listy v dolní části odstraníme a zbývajícím zkrátíme čepele asi na polovinu. Pícháme do směsi rašeliny s menším množstvím písku, zajistíme stálou vlhkost (fóliový kryt, skleník) a zastíníme. Do podzimu zakoření. Na jaře přesadíme hlouběji do humózní půdy a sazenice dopěstujeme. Tyto růže se jistě dají také očkovat v létě na spící očko (omezí se odnožování) nebo původní druh množit z výsevů.

Sortiment

Dnes je k dispozici řada odrůd, které se navzájem liší barvou a tvarem květu i výškou rostlin, což umožňuje výběr pro různá použití i barevné kombinace.

Rosa rugosa, fialově červená, fialově červený prázdný květ o průměru 9 cm, výška rostliny 150 cm

Rosa rugosa plena, liší se od předešlé jen plnými květy

Rosa rugosa alba, má bílé prázdné květy

Rosa rugosa albo-plena, bílé plné květy

Blanc Double de Coubert (Rochet, 1892), Francie, bílý plný květ o průměru 9 cm, výška rostliny 140 cm

Blanka (Benetka, 1993), ČR, bílý, prázdný květ o průměru 7 cm, výška rostliny 120 cm

Dagmar Hastrup, syn. Frau Dagmar Hastrup (Hastrup, 1914), SRN, světle růžový prázdný květ o průměru 8 cm, výška rostliny 90 cm

Foxi (Uhl, 1989), SRN, růžově nafialovělý plný květ o průměru 8 cm, výška rostliny 80 cm

Gelbe Dagmar Hastrup (Moore, 1987), syn. Topas Jewel, USA, světle žlutý až bělavý plný květ o průměru 9 cm, výška rostliny 120 cm, růže citlivější k černé skvrnitosti

Georges Cain (Miller, 1909) Francie, červeně fialový plný květ o průměru 10 cm, výška rostliny 290 cm

Rosa rugosa - květ

Hansa (Schaum, 1905), Nizozemsko, fialový, plný květ o průměru 10 cm, výška rostliny 150 cm

Jabloňový Květ (Benetka, 1996), ČR, bílý, prázdný květ se světle růžovým okrajem o průměru 8 cm, výška rostliny 120 cm

Nyveldt's White (Nyveldt, 1955) Nizozemsko, bílý, prázdný květ o průměru 8 cm, výška rostliny 250 cm

Pierette, syn. Pierette Pavement (Uhl, 1987), SRN, fialově růžový plný květ o průměru 11 cm, výška rostliny 120 cm

Rosa rugosa - poupě

Rotes Meer, syn. Purple Pavement (Baum, 1984), SRN, fialově červený plný květ o průměru 8 cm, výška rostliny 120 cm

Rotes Phaenomen (Baum, 1980), SRN, tmavě fialově červený plný květ o průměru 7 cm, výška rostliny 130 cm

Rugelda (Kordes, 1989), SRN, světle žlutý květ přechází při okrajích do světle růžové barvy, plný o průměru 8 cm, výška rostliny 150 cm

Ruskin (Fleet, 1928), USA, červeně tmavě růžový plný květ o průměru 9 cm, výška rostliny 200 cm

Rosa rugosa - šípky

Růžena (Benetka, 1993), ČR, sytě růžově fialový, prázdný květ o průměru 6 cm, výška rostliny 100 cm

Thérese Bugnet (Bugnet, 1950), Kanada, růžově nafialovělý plný květ o průměru 9 cm, výška rostliny 190 cm

Violeta (Benetka, 1996), ČR, fialově růžový, prázdný květ s užšími plátky o průměru 4 cm, výška rostliny až 3 m

Květy *rugosa* hybridů nejsou příliš vhodné do váz. Rychle odkvétají a opadávají. Dužnaté šípky se nedají dobře sušit, ale po odstranění nažek jsou použitelné na výrobu protlaků s vysokým obsahem vitamínu C.

Naše růže

Nemám nyní kupodivu na mysli naše odrůdy růží, ale původní v ČR divoce rostoucí botanické druhy. I když z okrasného hlediska nemohou se zahradními růžemi soutěžit; tak přitahují určitou pozornost. Profesionální botanici pracovišť ochrany přírody, realizátoři ozelenování různých zdevastovaných ploch, zahradníci vylepšující parky či jinou veřejnou zeleň, zahrádkáři, různé okraslovací spolky a všichni zájemci o bližší poznání přírody mají o naše růže zájem.

Divoké růže určitě patří do české krajiny, jakou znali naši předkové před sto a více lety. Do krajiny tvořené lidmi, kde se úhledně střídala políčka a meze; do krajiny protkané polními úvozovými cestami, na jejichž křižovatkách stály staré hrušně i třešně ptáčníce; do krajiny s loukami, které v úžlabinách přecházely na malé háje i rozsáhlejší lesy. Tady všude bylo a ještě snad i bude místo pro růže.

Myslím, že nastal čas, kdy je potřeba se na naše růže z praktického hlediska podívat; shrnout možnosti jejich uplatnění. V České republice volně roste 13 druhů růží; růže rolní (*Rosa arvensis*) je považována pro území republiky za vyhynulý druh. S růžemi se setkáme skoro všude. Nejvíce ovšem jich najdeme v teplých nížinách a pahorkatinách, a to v krajině, kde je ještě hodně rozptýlené zeleně a vůbec ploch, kde se intenzivně z různých důvodů nehospoďáří.

V následujícím přehledu se seznámíme s jednotlivými druhy; případně s růžemi, které byly přímo od nich odvozené.

Druhy růží v ČR

Růže šípková – *Rosa canina*

syn. *R. corymbifera*, *R. dumetorum*, *R. lutetiana*, *R. collina*, *R. communis*, *R. tomentella*

Celkové rozšíření zahrnuje takřka celou Evropu, severní Afriku, západní Asii. V Austrálii a USA není původní, ale zplanělá se tu místy šíří.

Tato růže je obecně rozšířená po celém území ČR, a to od nížin až do hor.

Růže šípková je značně variabilní druh, což snad nejlépe vidíme na podzim při sběru šípků různých velikostí i tvarů. Naproti tomu květy jen mírně kolísají v barvě od světle růžové po bílou. Velikost květu je do 6 cm. Podle stanoviště růže šípková může tvořit úhledný kompaktní sotka

dva metry vysoký keř, ale také se při nedostatku světla opírat o okolní dřeviny dlouhými výhony. V tom případě nabývá vzhledu liány a může dosáhnout v korunách nízkých stromů i 8 m.

Do příbuzenstva růže šípkové patří několik velmi podobných druhů, které jsou i podle klíčů

Rosa canina

Rosa canina 'Kiese'

Rosa canina 'Kiese'

Rosa dumalis

naší květeny obtížně rozpoznatelné. Navíc tyto „malé“ druhy výrazně reagují na různá stanoviště a i v přírodě se mezi sebou kříží. Často se proto mluví o okruhu *Rosa canina*, o druhu *Rosa canina* s. l. (sensus lato = v širším smyslu) nebo se ve floristických studiích používá označení *Rosa* sp. (růže druh).

I když je to zvláštní, růže šípková se podstatnějším způsobem nepodílela na vzniku až neuvěřitelně bohatého současného sortimentu zahradních růží (jen v ČR je možno vidět přes 3000 odrůd). Sloužila ovšem a stále slouží jako růže podnožová. Za tímto účelem byly zahradníky vybrány typy málo ostnité s rovným kořenovým krčkem.

Rosa canina 'Kiese'

Odrůda vznikla v Německu roku 1910 vyniká světle růžově červenou barvou květu.

Pokusíme se nyní najít, co je pro jednotlivé druhy podobné růži šípkové charakteristické. Jde jen o orientační informace. Rhodologové specializovaní na botanické růže posuzují současně více znaků z více rostlin; jednotlivá zjištění nemusí být jednoznačná.

Růže podhorská – *Rosa dumalis*

syn. *R. coriifolia*, *R. subcanina*, *R. caesia*, *R. vosagiaca*

Listy sivě namodrale zelené, zpravidla lysé. Květy růžové, pokud jsou bělavé, je růžové alespoň poupě. Koncové šípky na větvích jsou téměř vždy hruškovitě podlouhlé. Roste v Evropě mimo severu, chybí na Pyrenejském poloostrově, v jižní Itálii a v Řecku. U nás se vyskytuje hojně od nížin až do hor na různých osluněných místech.

Růže oválnolistá – *Rosa inodora*

syn. *R. elliptica*

Listy na květuschopných větévkách podlouhlého eliptického tvaru. Květy jsou světle růžové, šípky i plodní stopky lysé.

Celkové rozšíření zahrnuje střední a západní Evropu mimo pobřežních oblastí. V ČR se vyskytuje roztroušeně zejména v teplých nížinách; nejčastěji na vápenci.

Růže vinná – *Rosa rubiginosa*syn. *R. eglanteria*

Listy i květní stopky zpravidla hustě žláznatě chlupaté, intenzivně vonící po jablkách. Květ je růžový až sytě růžový.

Rozšíření zahrnuje skoro celou Evropu; na severu po jižní Skandinávii. V ČR roste roztroušeně v nížinách a pahorkatinách na slunných a suchých stráních.

Růže polní – *Rosa agrestis*syn. *R. sepium*

Listy na horní straně většinou velmi hustě chlupaté, na dolní zřídka. Květy drobné (2 až 3 cm), bílé. Kvete z našich růží nejpozději. Šípky tvaru různého, ale jen 10 mm velké.

Evropa mimo severní, Malá Asie, Kavkaz, severní Afrika. Růže polní v ČR roste na osluněných místech roztroušeně; zejména na vápenci.

Růže Sherardova – *Rosa sherardii*

Listy po obou stranách chlupaté, šípky dlouho tuhé. Celkové rozšíření je v severozápadní, střední i východní Evropě, od Polska až po Ukrajinu. V ČR se vyskytuje roztroušeně na celém území od nížin až po podhůří (max. 850 m) na výslunných stráních, zarostlých mezích a okrajích křovinatých lemů. Silně ohrožený druh ČR (kategorie C2) se stále se snižujícím počtem lokalit i jedinců.

Růže malokvětá – *Rosa micrantha*

Květní stopky hustě žláznatě chlupaté, květ světle růžový. Šípky jsou vejcovité, drobné (10 až 15 mm) s málo semeny (nažkami) uvnitř.

Růže je rozšířena v jižní, západní a částečně i střední Evropě; dále v severozápadní Africe. V ČR roste velmi řídko až vzácně; zejména v teplých oblastech na vápenci. Silně ohrožený druh ČR (kategorie C2), se stále se snižujícím počtem lokalit i jedinců.

Růže plstnatá – *Rosa tomentosa*syn. *R. scabriuscula*

Listy šedo zelené, po obou stranách chlupaté. Stopky šípků delší než vlastní šípek, který je nejčastěji kulovitý.

Druh je rozšířen v západní, jižní a střední Evropě. V ČR se vyskytuje velmi roztroušeně od nížin po podhůří. Mimo výslunných míst roste i v polostínu a neupřednostňuje žádný geologický

*Rosa agrestis**Rosa agrestis*

podklad. Tento druh bývá považován za přechod (tedy snad kříženec) mezi druhy *Rosa sherardii* a *R. canina*.

Rosa jundzillii

Růže Jundzilova –*Rosa jundzillii*

syn. *R. jundzilliana*, *R. marginata*

Keř vysoký jen asi metr s podzemními výběžky. Květ je růžový až tmavě růžový, šípky kulovité.

Roste v Evropě v poměrně úzkém pruhu kolem 50. rovnoběžky, odtud pak ojedinele až do Malé Asie. Růže Jundzilova v ČR roste roztroušeně v teplých oblastech. Ohrožený druh ČR (kategorie C3); sice nedramaticky, ale stále u nás mizející. Nejspíše ustálený kříženec *R. gallica* a *R. canina*.

Zde končí výčet podobných druhů z příbuzenstva růže šípkové. Následující růže se dají bez problémů určit na první pohled.

Růže galská, keltská, francouzská, nízká, provensálská –*Rosa gallica*

Poměrně nízký (do metru) keř narůstající spíše do šířky a na stanoviště se zvolna šířící kořenové výmladky. Má z našich růží největší květy o průměru 8 i 10 cm, které intenzivně voní. Barva je růžově načervenalé fialová; dosti u jednotlivých populací proměnlivá. Šípky jsou poměrně drobné. Zvláště u vyšších keřů, které v některém znaku příliš neodpovídají uvedeným, musíme vždy uvažovat, zda se nejedná o křížence s jinými našimi divoce rostoucími druhy.

Růže galská roste v jižní a střední Evropě; dále v Malé Asii a na Kavkazu. V ČR se vyskytuje roztroušeně v nížinách a teplejších pahorkatinách zejména na teplých stráních, v řadě oblastí docela chybí. Je v ČR ohroženým druhem (kategorie C3) a stále mizejícím.

Růže lékařská, růže lékárnická

Rosa gallica f. *officinalis*

syn. *R. officinalis*, *R. gallica* 'Plena', 'Apotheker Rose', 'Red Rose of Lancaster'

Květ červeně tmavě růžový, poloplný, silně vonící. Keř je asi 120 cm vysoký.

Objevila se v jižní Evropě kolem roku 1310.

Květy kdysi používány v lékařství, dnes někdy v kuchyni.

Rosa gallica 'Versicolor'

syn. 'Mundi'

Světle růžová a světle fialová, pruhovaná, květ poloplný, voní, keř asi 130 cm. Tato růže vznikla již koncem 16. století.

Růže galská patří mezi nejstarší pěstované růže a před dovozem asijských druhů byla nejčastěji využívána pro tvorbu nových odrůd.

Gallica hybridy neboli galliky

Jedná se o skupinu růží přímo odvozených od růže galské. Jsou to nejstarší evropské kulturní růže. Keře více či méně odnožují a dají se takto i rozmnožovat. Velké, vonící květy jsou převážně v červených, fialových a růžových tónech. Vyskytuje se i pro tyto růže typické prolínání barev v proužkách. Jde o růže kvetoucí jen na počátku léta. Jsou vysoce mrazuvzdorné. Např. 'Belle de Crécy'

Růže bedrníkolistá – *Rosa pimpinellifolia*

syn. *R. spinosissima*, *R. myriacantha*

Tato růže vytváří nízké keře značně se rozrůstající kořenové výmladky. Má jemnější ostny, bílé květy. Od všech jiných našich růží se rozezná podle černé barvy kulatých nevelkých šípků.

Růže bedrníkolistá roste od západní Evropy po západní Sibiř. V ČR se chová jako vysloveně teplomilný duh lesostepních strání. Velmi vzácně se vyskytuje v Českém Středohoří, roztroušeně na jižní Moravě. Je to druh silně ohrožený druh (kategorie C2), se stále se snižujícím počtem lokalit i jedinců.

Rosa pimpinellifolia var. *altaica*

Liší se zejména větší výškou; asi 200 cm. Vyskytuje se na Sibiři a Altaji. Z této variety bylo vyšlechtěno několik robustních velmi kvalitních sadových růží.

Pimpinellifolia hybridy

Prutnaté menší keře s drobnými lístky, kterých je v listu větší počet. Větve jsou hustě nepravidelně ostnitě. Květy vyrůstají zpravidla jednotlivě, bývají bílé, růžové nebo žluté, někdy poloplňné nebo plné. Významným znakem jsou černě fialové šípky.

Např. 'Stanwel Perpetual' (opakované kvetení)

Růže převislá, růže alpská – *Rosa pendulina*

syn. *R. alpina*

Keř asi 150 cm vysoký s tmavě růžovými květy. Květu-schopné (často převislé) větévky jsou skoro vždy bezostné; dalším dobrým rozpoznávacím znakem jsou nezvykle dlouhé lahvicovité šípky. Při určování je třeba

Rosa gallica

Rosa gallica

Rosa gallica f. *officinalis*

Rosa gallica 'Versicolor'

Rosa pimpinellifolia

Rosa pimpinellifolia

zvážit místo nálezu, protože tato chladnomilná a vlhkostmilná dřevina roste jinde než většina našich domácích druhů růží.

Růže převíslá je rozšířena hlavně v Alpách a Pyrenejích, ale též v Karpatech. Je to druh i v ČR horský, pokud se u nás vyskytuje v pahorkatině, pak ve vlhkých a zastíněných údolích vodních toků. V klimaticky příhodných podmínkách může být docela hojným druhem.

Z růže převíslé bylo vyšlechtěno jen málo odrůd.

Růže májová, růže skořicová – *Rosa majalis*

syn. *R. cinnamomea*

Slabě rostoucí keř asi do metru výšky. Kvete velmi často, barva tmavě růžová. Květy jsou většinou jednotlivé (nikoliv v květenstvích), šípky malé (10 mm) a kulovité. Růže se vyskytuje v severní a střední Evropě. V ČR došti ojediněle jen v jižních a severních Čechách. Silně ohrožený druh naší květeny (kategorie C2) se stále se snižujícím počtem lokalit i jedinců.

Druh se neuplatnil při vzniku zahradních růží. Pozoruhodná je ovšem následující růže.

Růže empírová

Rosa majalis foecundissima

syn. *Rosa majalis var. plena*

Keř je mohutnějšího vzrůstu než původní druh s květy opravdu plnými. Růže pochází ze severního Švédska, občas se pěstuje a vegetativně se udržuje i mimo kulturu.

Růže rolní, růže plazivá – *Rosa arvensis*

syn. *R. repens*, *R. silvestris*

Růže se vyznačuje plazivými výhony dosahujícími i 4 m, přičemž výška porostu je jen asi 50 cm. Květy jsou bílé asi 5 cm velké. Šípky červené, víceméně kulovité asi 10 mm velké.

Roste od Irska po Balkán, ve střední Evropě však velmi ostrůvkovitě.

Růže rolní se vyskytovala na několika místech jihovýchodní Moravy, ale již 80 let nebyla nalezena a je tedy považována pro ČR za vyhynulou. Současné lokality však jsou v Malých Karpatech a u Nitry na Slovensku.

Rosa arvensis splendens

syn. 'A odeur de Myrrhe', 'Ayrshire Splendens', 'Myrrh-scented Rose'

Má květy plné s volným středem, barva bílá. Růže vznikla v Anglii roku 1837.

Některé cizokrajné růže mohou u nás zplañet a po kratší i delší dobu růst ve volné přírodě. Snadno je odhalíme, pokud jde o plnokvětou formu.

Růže svraskalá – Rosa rugosa

Růže je výrazně odlišného vzhledu od jiných druhů. Zvláště je hlavně lesklý a vrásčitý list, velké (9 cm i více) fialové vonící květy a velké, dužnaté, zploštělé kulovité šípky. Tato růže opakuje kvetení v menší míře až do podzimu. Keře jsou většinou jen něco přes metr vysoké, ale husté, neproniknutelně ostnité a do okolí se rozrůstající. Patří mezi vysoce mrazuvzdorné a všestranně nejotuzilejší růže.

Růže svraskalá je domácí v úzkém pobřežním pruhu na severovýchodě Asie. Na pobřeží chladných evropských moří se často vysazuje pro zpevnění písků. V ČR je běžnou součástí veřejné zeleně i okolí komunikací (snáší zasolení). Občas ji nacházíme zdivočelou hlavně tam, kde se odvázejí odpadky ze zahrad.

Rugosa hybridy

Dnes již velmi početná skupina sadových růží. Udržují se u ní v dosti velké míře vlastnosti původního druhu. Např. 'Jabloňový Květ' (česká odrůda)

Růže mnohokvětá – Rosa multiflora

Liana dosahující až výšky 5 metrů. Květy malé (3 cm), bílé v neobyčejně bohatých květenstvích. Šípky jsou drobné, červené, kulovité; pozdě opadávající.

Původní výskyt této růže je v Japonsku, Koreji a Čína. V USA není původní, ale zplañelá se tu místy šíří. U nás ji můžeme někdy vidět dlouho přetrvávající v opuštěných zahradách.

Růže mnohokvětá je velmi důležitý druh, jenž se podílel na vzniku většiny pnoucích růží a polyantek (jedna skupina růží mnohokvětých).

Růže měkká, růže jabličkonosná – Rosa villosa

syn. *R. pomifera*

Vytváří nepřilíh vysoký (asi 150 cm) kompaktní keř, květy nevýrazné, světle růžové. Růže brzo

Rosa pendulina

Rosa pendulina

Rosa majalis

Rosa majalis

Rosa majalis foecundissima

odkvétá. Šípek je velký až 30 mm, žláznatě chlupatý brzo měknoucí a opadávající.

Původní celkové rozšíření se táhne roztroušeně od severozápadní Evropy po Kavkaz.

Tato růže pravděpodobně není na území ČR původní, ale občas je nacházena po úniku z pěstování. Dužnaté plody je průmyslově využívají pro výrobu protlaků.

Rosa villosa 'Karpattia'

Kultivar, který vznikl v Bojnících roku 1973, má poněkud větší a dužnatější šípký.

Růže sivá – *Rosa glauca*

Středně velký vzpřímeně rostoucí keř (asi 2,5 m) zcela nápadný sivými listy. Květ je růžový. Nezralé šípký jsou až kaštanově hnědé, později červenají; vejčité. Roste sporadicky v horách západní, střední i jižní Evropy; na Slovensku v Nízkých Tatrách.

Existuje variabilita v zabarvení listů. Růže se neuplatnila při šlechtění.

Růže bílá– *Rosa x alba*

Vzpřímeně rostoucí keř asi dva metry vysoký; při využívání k opoře i vyšší. Typický je namodralý list; většinou bílý květ počátkem léta.

Růže bílá je velmi starý hybridogenní druh (možná *R. canina* x *R. gallica*) známý z Malé Asie od konce 16. století. Dříve se tato růže častěji pěstovala, je velmi nenáročná a mrazuvzdorná. Zplanělá se vyskytuje v podhorských oblastech i v teplomilné lesostepní vegetaci.

Existuje řada někdy značně podobných kultivarů.

Botanické druhy růží jsou trochu na okraji zájmu zahradníků a v okrasných školkách se pěstují dosti omezeně. Za správně určenými druhy je proto nejlépe se vypravit do botanických zahrad a arboret. Největší veřejnosti přístupný sortiment je v botanické zahradě v Liberci.

Botanická zahrada Liberec, Purkyňova 630/1, 460 01 Liberec, www.botaniliberec.cz

Kam sázet divoké růže

Krajina

Musíme si nejprve uvědomit, že to, zda druh je u nás původní, je dáno hranicemi politickými, nikoliv přírodními. Tedy růže májová od horských potoků ze Šumavy sotva dobře poroste na rozpálené a suché jižní Moravě. Vůbec není pro rostlinu důležitý fakt, že vše je území ČR. Do přírody patří jen původní botanické druhy; nikoliv odrůdy vyšlechtěné člověkem.

Do krajiny nebudeme patrně růže vysazovat plošně, což by bylo namáhavé, ale utvoříme jen jakási ohniska, z nichž budou ptáci rozšiřovat růže do okolí. Pro výsadbu si vybereme místo uspokojivě přístupné, nezastíněné a s vrstvou alespoň 20 cm půdy nepřilíš kamenité. Vysazujeme jen silné sazenice na podzim za deštivého počasí. Půdu kolem rostliny ze všech stran přišlápneme a přihrneme. Tím dosáhneme ujetí i v případě, že nejsme schopni zajistit žádnou zálivku. Vysazené růže si v terénu výrazně označíme, zaměříme souřadnice, uděláme plánek. Minimálně místo jednou za rok navštívíme se zahradními nůžkami, pákovými nůžkami i pilkou a odstraníme konkurující rostliny. I při této neopatrné péči brzo narostou mohutné a husté keře.

Park

Přírodní nepravidelné parky anglického typu nabízejí mnoho míst pro uplatnění i našich druhů růží. Zahradní architekt počítá se vzhledem parku po mnoha desetiletích, kdy narostou mohutné stromy,

jako jsou např. duby či lípy. Než se tak ovšem stane, vysazují se rychle rostoucí krátkověké stromy a také keře jako doplňková zeleň, ve které naleznou své místo i růže. Ty se ovšem dají umístit též do okrajových partií, které souvisejí s okolní přírodou. Husté keře mohou také zakrýt oplocení parku nebo zahalit před zrakem návštěvníků menší hospodářské stavby. V těchto případech pochopitelně nevystačíme s jednotlivými rostlinami, ale najednou vysazujeme celé skupiny nebo pruhy. Esteticky lépe působí, pokud je celá partie z jednoho druhu. Plnokvěté či jiné mírně prošlechtěné formy mají své místo v samostatných (solitérních) výsadbách po jednom keři nebo po třech v trojsponu, kde rostliny navzájem opticky splynou. Aby si návštěvník parku zvláštního květu všiml, vysazujeme tyto růže do blízkosti cest a odpočívadel.

V parcích se vyskytuje také lesní zvěř. Zejména srnčí dovede obdivuhodně vyhledat sazenice růží a ty po mnoho let silně omezovat ve vzrůstu ukusováním vrcholků výhonů. Je proto třeba i u ostnících růží počítat pro začátek s ochranou; třeba z pletiva.

Vlastní provedení výsadby v parcích nemá zvláštnosti. I v případě, že chceme vytvořit houš-

Rosa arvensis

Rosa arvensis splendens

tinu, zachováváme mezi jednotlivými růžemi vzdálenost alespoň jednoho metru. Obvykle je v parku půda kvalitní a také je dostatek kompostu z místních zdrojů. I když předpokládáme zálivku, je lépe vysazovat již na podzim. Místo je třeba řádně označit, aby malé růže nebyly zničeny při sekání trávníku. Další péče je omezena na předjarní zkrácení nevhodně rostoucích výhonů. Po více letech provedeme až u země celkový jednorázový řez křovinořezem. Růže zpravidla intenzivně obráží a z nových výhonů si vybereme ty nejsilnější a prostorově vhodně orientované pro zapěstování „nového“ keře.

V parcích bývá mnoho stromů a keřů bohatě tvořících semena. Tyto v kypré a vlhké půdě rychle vzcházejí. Musíme tedy často pronikat mezi růže a odstraňovat mladé javory, břízy, duby, habry, hlohy, bezy, ostružiny a mnohé jiné dřeviny. Mladé semenáče je lépe vytrhnout než odštíhnout u země, neboť pak silně obráží a navíc se větví. U očkovaných růží musíme stejně důsledně a pravidelně odstraňovat prorůstající podnož.

Zahrada

Využití původních druhů růží se velmi řídí typem zahrady. Jistě patří do rozlehlých okrasných zahrad, které se blíží dobře udržovaným parkům. Ovšem i ve velkých ovocných sadech mohou být z růží okrajové skupiny či pruhy, které jsou vhodným oživením jinak dosti monotónní plochy a prostředím pro užitečné drobné ptactvo. Dále mohou v sadu ukryt dozrávající ovoce před pohledy nezvaných návštěvníků.

Do předzahrádek a malých zahrad se botanické růže prostě nevejdou. Pokud se je příliš pokoušíme omezovat řezem, pokvetou málo. Pak je tu ovšem střední velikostní kategorie – tedy různorodá zahrada o několika arech. Sem bych doporučoval použít formy mírně prošlechtěné; nebo i původní, ale v okolí se nevyskytující. Nezvyklé a přitažlivé mohou být třeba i černé šípky růže bedrníkolisté. Na zahradě botanické růže obvykle přiřadíme k stejně vysokým okrasným keřům a mohou být i pohotovým zdrojem šípků na čaj.

V blízkosti obydli můžeme růžím věnovat větší péči než ve volné krajině nebo parku. V předjaří vždy pozorně odstraňujeme až u země polámané, prosychající a staré větve. Ponechané větve zkracujeme o rozvětvenou horní část s nyní již po zimě nevzhlednými šípkami. Mladé narůstající výhony probíráme na přiměřený počet. Pravidelně vyrýváme z růžových keřů vytrvalé plevele a jako v parku i zde odstraňujeme náletové dřeviny; případně prorůstající podnože. Po jarním úklidu můžeme keřům dopřát na 1 m² asi 50 g plného granulovaného minerálního hnojiva (Cererit).

Základní pravidla výsadby a pěstování

Nároky

Růže obecně potřebují světlé místo, přivykat je stínu není dobré – málo kvetou, vytahují se, jsou nemocné, mohou vymrznout. Místo pro výsadbu by nemělo být v závětrí nebo u vody, zde se více šíří houbové choroby.

Z hlediska kvality půdy nejsou botanické růže nijak náročné a vybíravé. Obvykle vystačíme se zahradní hlinitou půdou bez vytrvalých plevelů, do které nepřidáváme před výsadbou minerální hnojiva ani hnůj. Máte-li ovšem na pozemku štěrk nebo jíl dobrý tak na cihly, je potřeba půdu upravit do hloubky dvou rýčů, což je dosti pracné. Jamka by měla mít minimálně 40 x 40 cm.

Většina botanických růží snáší dobře přísušky a tak ani na udržovaných zahradách se moc se zalivkou nepočítá. Je ovšem třeba, aby se rostlina po výsadbě dobře ujala a kořeny pronikly do odpovídající hloubky.

Sazenice

Je několik typů sazenic. Hlavně pokud na podzim vysazujeme větší počet rostlin, je nejlépe použít růže prostokořenné. Pod tímto názvem se skrývá růže vyoraná ve školce. Nadzemní část byla zkrácena a odlistěna. Sazenice první jakosti má mít tři silné výhony. Často se růže po deseti svazkují; doprava je tedy snadná. V okrasných školkách o dobré skladování růží dbají. Horší to může být u překupníků. Kořeny mohou proschnout, zapařit se, uhnít, polámat.

V nákupních centrech divoké růže nenajdeme. Nejsou pro pěstování v kontejnerech moc vhodné a sazenice by byly neúnosně drahé.

Vlastní výsadba

Před výsadbou pozorně prohlédněte hlavně kořeny a zahradními nůžkami sestříhňte do zdravé části. Vyplatí se růže tak na 3 hodiny (nikoliv na 3 dny) ponořit do vody.

Na podzim se dají prostokořenné růže vysazovat od počátku října až do zamrznutí půdy. V září růže raději nekupujeme, nemusí být dostatečně vyžralé. Pokud se k nám sazenice dostanou opravdu pozdě, je lépe je provizorně zahrabat třeba do kompostu a čekat na oblevu, než nechat v suchém skleníku s kolísajícími teplotami nebo v teplém sklepě.

Růže očkované i řízkované sázíme zásadně o 5 cm hlouběji, než rostly ve školce. Zlepšuje se tím výživa rostliny, odolnost k přísuškům i mrazům. Půdu kolem sazenice přišlápneme a vzniklou miskou vždy prolijeme. Asi koncem listopadu, když začne půda promrzat do hloubky, zasypeme novou růží hromádkou kompostu. V dalších letech nebývá jakákoliv zimní ochrana nutná.

Základní řez

Pro řez je bezpodmínečně nutno mít kvalitní, nabroušené zahradnické nůžky. Řez vedeme kolmo vždy asi 5 mm nad očkem. Již u několik let starých růží jsou větve natolik silné, že musíme mít připravenou i zahradnickou pilku. U botanických růží pak zvláště využijeme pákové nůžky (obtížná přístupnost v pichlavých keřích).

Vhodná doba pro základní řez nastává většinou v polovině března. Tehdy růže právě začínají rašit. V polohách vyšších pahorkatin je vegetace o týden či dva opožděná. Chybou je řezat každoročně celé botanické růže u země. Porostou, ale nepokvetou. Ani každoroční zkracování všech výhonů na metrovou výšku není vhodné, protože se růže nemohou pak ukázat v plné kráse. Při intenzivnějším pěstování děláme řez probírkový a odstraňujeme hned u země nejstarší výhony. Postupujeme tak, aby na keři nebyly větve starší než asi pět let. Při extenzivním způsobu ponecháme růže i o trochu déle, ale pak jednorázově odstraníme vše. Nově rašící výhony dle potřeby zkrátíme.

Vyšší botanické růže se dají se pěstovat i jako pnoucí. Pokud jim ponecháme méně výhonů, které důsledně vyvazujeme k opoře, dosáhnou podstatně větší výšky než volně rostoucí na větrném otevřeném místě. Předjaří je vlastně jedinou roční dobou, kdy můžeme udělat důkladnou opravu konstrukcí, u nichž jsou pnoucí růže vysazeny. Odstraníme všechny poškozené výhony. Vlastní řez pnoucích růží je minimální. Provádíme jen průběžně zmlazování, kdy až u země pilkou

vyřízneme některou z nejstarších větví. Ponechané výhony odvážeme, odkloníme a provizorně připevníme k tyčím, aby je nepolámal vítr. Pak konstrukci opravíme a natřeme. Až budeme růže zase k ní definitivně vyvazovat, snažíme se jednotlivé výhony umístit vějířovitě tak, aby měl každý dostatek světla. Nepoužíváme tenký drátek, který se zařezává do dřeva.

Jako růže půdopokryvné (či pokryvné) se dají použít druhy *Rosa arvensis* a *R. multiflora*. Dokážou kompaktně pokrýt plochu při asi metrové výšce porostu. Prostor ozelení a nepustí tam snadno plevel. Individuální prořezávání houštiny větvíček by bylo pracné a zbytečné. Většinou se prostě najednou jen mírně zkrátí celý porost jako u živého plotu. Pokryvné růže je možno po letech také zmladit řezem až u země, pokud ovšem nejsou zaplevelené. V tomto případě je lépe porost zlikvidovat, plochu vyčistit, půdu vylepšit a vysadit nové růže.

Množení

Je více možností, jak získat sazenice růží. Vhodnou metodu je třeba podřídit zejména tomu, kolik růží chceme a jak rychle potřebujeme sazenice získat. Při uplatnění v krajině bychom měli používat výchozí rostlinný materiál z této oblasti. Tedy zde sklízet šípky, odebírat řízky nebo kořenové výmladky.

Výsevy

Růže se v přírodě šíří takřka výlučně semeny. Zachovává se tím variabilita, která umožňuje lépe se přizpůsobit různým změnám na lokalitě. Naproti tomu nejsou výsevy vhodné, pokud potřebujeme potomstvo naprosto jednotné nebo je nutno zachovat určitou odchylku (např. v barvě či plnosti květu). U nás v přírodě se často na stanovišti vyskytuje pohromadě více druhů z okruhu růže šípkové. Dochází zde pak samovolně k hybridizaci, která se také může na potomstvu projevit. Růže pěstované pro získání podnoží mají vlastnosti potomstva ustálené. Osivo se zde sklízí z vybraných matečních porostů.

Naše botanické růže mají v šípkách dostatek plných, životaschopných semen. Sklízíme v době, kdy se šípky vybarvují do růžova (obvykle září) a rozdrcením nebo i jemným pomletím získáme semena. Vhodné je jejich následné proplavení a uvolnění dužniny. U růží často semena (zvláště z hodně vyzrálých šípků) „přeléhají“. Znamená to, že neklíčí na jaře po výsevu, ale až následující rok. Mezi druhy růží jsou v tomto značné rozdíly. Aby se dosáhlo co nejvyrovnanějšího vzcházení, je vhodné semena stratifikovat; tedy uchovávat mírně vlhká po několik měsíců až celý rok (u podnožových růží) při teplotě těsně nad nulou. Tím se odstraní látky brzdící klíčení. Semena se po sklizni na podzim promísí s větším množstvím mírně vlhkého písku nebo perlitu v mikroténovém sáčku (propouští plyny, nepropouští vodu). Pak se uzavřený sáček umístí do bezmrazého prostoru v chladničce (+3° C) nebo ve studeném sklepě.

Na jaře celý obsah sáčku vysejeme na poli do řádku do lehčí půdy. Dbáme, aby mezi jednotlivými semeny byl odstup asi 4 cm. Při malém množství se možno použít jako výsevní nádoby normalizované emělohmotné přepravky (60 x 40 x 10 cm). Při dopěstování ještě pochopitelně znovu přesazujeme. Věnujeme rostlinám dostatek prostoru a podle potřeby dlouhé výhony zaštipujeme.

Řízkování

Řízkování představuje metodu, jak lze rychle a poměrně snadno získat nové rostliny růží. Jde o vegetativní množení, potomstvo bude tedy mít naprosto stejné vlastnosti jako výchozí ma-

tečná růže, ze které byly odebrány řízky. Mezi růžemi jsou ve schopnosti zakořeňovat velké rozdíly, ale naštěstí naše domácí druhy (i druhy u nás někdy zplaňující) tvoří kořeny dobře.

Většinou se dělá letní řízkování. Abychom se vyhnuli i skryté infekci černou skvrnitostí, je nejlépe řízkovat růže hned počátkem léta. Letorosty nesmí být ani dřevnaté, ani příliš měkké, což nám signalizuje jejich rychlé vadnutí. Zahradnickými nůžkami rozstříháme výhon na řízky s jedním očkem v paždí listu (u odrůd s listy hustě umístěnými volíme řízky se dvěma očky). Řez vedeme vždy asi 5 mm nad listem. Jednotlivé řízky mají tak délku asi 3 až 5 cm. Listovou čepel jim omezíme přibližně na polovinu. Takto získáme největší počet řízků, ale pochopitelně můžeme si nastříhat i řízky delší.

I když v domácích poměrech nemáme automatikou vybavenou skleníkovou množárnu, můžeme pro zakořeňování připravit vhodné místo třeba v pařeništi nebo i venku na zastíněném místě. Čím bude prostor větší, tím snadněji se nám podaří udržet stálou vlhkost a zabránit velkým výkyvům teploty. Je výhodné dávat řízky do lehce přenosných nádob; tedy do umělohmotných misek nebo normalizovaných přepravek. Substrát si připravíme z 3 dílů neupravené rašeliny a 1 dílu perlitu nebo hrubšího písku. Místa řezu na řízkách můžeme ošetřit některým pudrovým stimulantem, ale není to nutné. Řízky pícháme na vzdálenost asi 5 cm od sebe, mírně šikmo všechny ve stejném sklonu tak, aby čepele stály kolmo a zájemně se nedotýkaly. Zalijeme, prostor uzavřeme a zastíníme. Větráme jen málo, odstraňujeme pravidelně opadlé listy. Už za 4 týdny bývají růže zakořeňené. Začneme více větrat a přihnojíme růže na list plným hnojivem. Brzo začnou v úžlabí listů také vyrůstat nové letorosty; pokud mají více než 10 cm, zaštípneme je. První zimu je nejlépe řízkovance ponechat na místě při řádném přikrytí třeba pilinami nebo jemně drcenou kůrou. Také si ovšem nádoby můžeme přenést na bezmrazou verandu a přezimovat zde. Na jaře vyškolujeme do volné půdy asi o 5 cm hlouběji a sazenice dopěstujeme.

Další možností množení růží, ovšem jen zřídka využívanou jsou dřevité řízky. Před příchodem silnějších mrazů v prosinci se nařežou jednoleté vyzrálé výhony se třemi pupeny o délce 15 až 20 cm. Dolní řez se vede asi 5 mm pod pupenem, horní nad pupenem. Řízky zabalíme, aby nevysychaly, a uložíme do teploty přibližně +2° C. Pícháme na jaře (neobrátit) do kypré půdy tak, aby nejhořejší pupen bylo těsně nad povrchem půdy. Záhon zakryjeme fólií a zastíníme. Metoda se osvědčila hlavně u růží s dlouhými výhony.

Další možnosti množení

Známe letní očkování růží na „spící očko“ je pro získávání sazenic našich divoce rostoucích růží metodou příliš náročnou a pracnou. V méně intenzivně udržovaných výsadbách nelze provádět pravidelné odstraňování výhonů z podnože. Situace je o to složitější, pokud se vzhled výhonů podnože a výhonů ušlechtilé růže výrazně neliší. Když se např. naočkuje růže stejného druhu, ale plnokvětá, je odlišení možné jedině v dosti krátkém období kvetení.

Dělení je prastará metoda, stále však někdy výhodná, hlavně v případě, že růže přesazujeme. Rýčem část keře na podzim nebo na jaře oddělíme. Rány na kořenech začistíme zahradními nůžkami a také přiměřeně zkrátíme nadzemní část. Metoda je proveditelná zejména u všech růží, které tvoří kořenové výběžky; tedy zejména *Rosa gallica*, *R. majalis*, *R. pimpinellifolia*, *R. rugosa*. Dále pak u odrůd vniklých bezprostředně z těchto druhů.

Někdy můžeme vyzkoušet také řízení. Přichází v úvahu, když v dohledné době budeme mu-

set růži na místě zlikvidovat a přesazování nemusí dobře dopadnout. Jednoletý zdřevnatělý výhon rostoucí nízko nad zemí ohneme tak, aby střední část, kterou nařízujeme, byla v jamce ve směsi rašeliny a kompostu, zatímco vrchol bude směřovat ven. Vše řádně upevníme. Hřížít je nejlépe pozdě na podzim, příští rok vyštípneme na výhonu květy. Oddělujeme až po vytvoření bohatých kořenů. Metoda je velmi vhodná pro růže s tenkými pružnými větvemi.

Choroby a škůdci

Druhy růží v nás divoce rostoucí mohou trpět prakticky všemi neduhy, které známe u zahradních růží. Díky své vitalitě je však zpravidla dobře překonávají. Nezakročujeme tedy chemickými prostředky. Výjimkou by byla výsadba představující zdroj choroby či škůdce v blízkosti ušlechtilých zahradních růží.

Je asi jen jeden škůdce, který se více najde na růžích v krajině než v zahradě; totiž žlabatka růžová (*Dipolepis rosae*). Jsou to velké a často i krásné hálky. Nebývá jich tolik, aby růži mohly poškodit. Když je uvidíte, považujte je za milé zpestření výletu.

Jiří Žlebčík

Co je psáno

Co je psáno, to je dáno. Toto přísloví kdysi platilo nejen u listin úředních, ale i u knih. Ono napsat něco, dalo trochu víc práce, než nyní. A jak se ty překlepy špatně opravovaly. Dneska se toho napíše! A nejen toho vlastního. Kolik se toho snadno a lehce zkopíruje! A dokonce se to zkopíruje a ani pak nepřečte. Svou literární tvorbu mají i obchodní řetězce se zahradnickým zbožím. Ba píší někdy i o růžích. Bauhaus vytvořil a už roky zdarma nabízí návod na pěstování růží. Tedy odněkud přeložil. Bylo asi nutno šetřit a dát překlad prohlédnout českému zahradníkovi, by řetězec neúnosně zatížilo.

Podívejme se, co vzniklo. Jako pobavení pro naši zahradnickou i zahrádkářskou veřejnost dílko výborné. Neměl to však být návod k sázení a další péči? Následující verze je z internetu, vytištěnou v obchodním řetězci ji najdete na čtverečkovaném papíře.

8.1 Růže – výsadba, prořezávání, pěstování

Prořezávání růží
Ušlechtilé růže podrobte každou rok na jaře mraznímu prořezání.

5 zlatých pravidel při prořezávání:

1. Jako první mějte připravené ostré, ocelové a s mosaznou výměnou – již se obzvláště dříve.
2. Čistě řádky buďte vzhledem čistě, řezátko držte v úhlu 45° k větvím.
3. První výhonky – dřevnaté – řádky. Řezat je třeba vždy podél větvě, nikoli nad ní.
4. Použití vhodné věty v odměrném množství prořezání u šlechtěných růží, pokud je třeba.
5. Zpracování řezaných větví 1-2 cm nad větví, odstranění všech výhonů nebo nespůsbných, kteréby mohly být zdrojem výhonů.

Doba výsadby růží
Výsadba růží je možná v období od konce srpna do konce října. Nejlepší je v období od konce srpna do konce října. Růže se vysazují v období od konce srpna do konce října. Růže se vysazují v období od konce srpna do konce října.

Tipy od profesionála

Růže – výsadba, prořezávání, pěstování

Doba výsadby růží

V říjnu je hlavní doba výsadby růží. V drsných polohách s krutou zimou se doporučuje jarní výsadba, podle počasí v březnu nebo dubnu. I když růže potom nekvetou v prvním roce tak vydatně, vyhnuli jste se riziku **mrazu**. Tyto rostliny byly **vyšlechtěny v květináčích** a mohou být vysazovány kdykoliv s výjimkou zimy. Pro výsadbu je ideální mírné, oblačné a suché počasí. Zejména dobře se růže cítí v sousedství zimozrázu, levandulí **nebo vyšších trsů** (jako jsou např. stračky nebo kopretiny). Pokud byste chtěli vysadit růže na místě, na kterém již dříve byly, musíte vyměnit zeminu, protože bude růžemi vyčerpaná (**jednostranně vyluhovaná**). Půda musí být důkladně nakypřená až do **hloubky 60 cm**. Růže nepocházející z pěstební nádoby by měly být umístěny do vody alespoň na 12 hodin. Kořeny se poněkud zkrátí. Na těchto místech řezu se velmi rychle vytvoří nové savé kořeny. Zatímco se při podzimní výsadbě výhonky nezkracují, na jaře zkrátte bujné záhonové a ušlechtilé růže až na 4–5, chabé až na 2–4 očka. Keřové a pnoucí růže si ponechají dvojnásobný počet oček. Místo **roubování** se musí nacházet asi 5 cm pod povrchem země. Zemina by měla být obohacena kompostem. Kořeny rovnoměrně rozdělte v jamce pro rostlinu. Poté doplňte zeminu, dobře přitlačte a vydatně zavlažte. **Toto důkladné zalití je důležité pro růst**. V zásadě by po výsadbě měly být růže zahrnuty půdou asi do výšky 20 cm. Tato ochrana pomůže rostlině dobře přestat první fázi.

Prořezávání růží

Ušlechtilé růže potřebují každý rok na jaře **masivní prořez**.

5 zlatých pravidel při prořezávání:

1. Jako první nejprve odřízněte zmrzlé, odumřelé a nemocné výhonky – až na zdravé dřevo.
2. **Čím dále bude výhonek zkrácen**, tím silněji a ve větší délce později vyrostete.
3. Tlusté výhonky zkracujte méně. Roste z nich více silnějších výhonků než z tenčích.
4. Pokud chcete květy s dlouhým stonkem (např. u ušlechtilých růží), potom dále zkracujte.
5. Zásadně řezejte asi 1-2 cm nad očkem směřujícím vně (výhon nebo poupě), ze kterého se má vyvinout nový výhonek. **Zvadlé listy byste měli vystřihnout**; podpoří to nové kvetení v létě. Výjimku tvoří divoké růže, které mají na podzim po rozkvětu zářivé šípky.

Hnojení

První zásobování rostliny živinami probíhá brzy z jara tím, že hnojivo nasypete nejlépe kolem zeminy nahrnuté na rostliny. Jakmile se růže odhrne, dojde k rozvádění živin. Koncem května růži hnojíme podruhé – speciálním hnojivem na růže. Při suchu musí následně dojít k zavlažení. Výhodná je také mulčovací vrstva z částečně zetlelého kompostu

(nebo přímo mulčovací kůra). V červenci/ srpnu se růže hnojí v daném roce naposledy. Pozdější hnojení nelze doporučit, aby dřevo růží mohlo dozrát před začátkem zimy.

Škůdci růží při práci:

Mšice se objevují po větším suchu nebo náhle **v houfech**. Jen při silném napadení byste měli provést postřik insekticidem.

Pilatěnka růžová klade od konce května svá vajíčka na okraje listů, které se trubkovitě svinou. Napadené, svinuté listy s larvami byste měli odstranit a rostlinu – především spodní strany listů – postříkat prostředky k ničení škůdců. Aplikace musí být opakována po 14 dnech.

Pilatka dřevňová jsou vosy, jejichž larvy požírají výhonky. Vrcholy stonků vadnou a musí být zkráceny až do zdravého dřeva. Rány potřete balzámem na dřevo nebo podobným přípravkem, aby nemohlo dojít **k usazení plísni**. Při silném napadení musíte použít insekticid.

Nebezpečné choroby:

Padlí – zřetelně rozeznatelné jako bílý povlak na horní straně listů – napadá růže často na jaře při příliš vysoké vlhkosti a velkém množství dusíku. Některé odrůdy jsou velmi náchylné k této chorobě. Jakmile zpozorujete symptomy, začněte s postřikem, biologickým prostředkem proti houbám nebo speciálním preparátem proti „padlí“.

Černá skvrnitost růží je houba vyvolávaná chladem, vlhkostí a **těžkou půdou**. Tato houba ničí listy růží. Zpočátku se na nich objeví černohnědé skvrny, které jsou hvězdicovitě roztrženy, listy potom zežloutnou a opadají. Napadené listy pečlivě odstraňte a v intervalu 14 dní provádějte postřik fungicidem proti černé skvrnitosti.

Přezimování růží

Z půdy nejprve odstraňte všechny opadané listy a listí, které se ještě nachází na výhoncích. Patku růže zahrňte asi 20 - 30 cm kompostu, uleželou chlévskou mrvou nebo půdou. V žádném případě nepoužívejte rašelinu, která plně nasákne vodu, takže při mrazu je potom kolem patky růže opravdový ledový zábal. Vyčnívající výhonky chraňte pomocí smrkového chvojí nebo mulčovací kůry proti mrazu, zimnímu slunci a vysušujícím větrům.

Co potřebujete?

K zasazení:

- rýč
- kompost nebo zeminu pro rostliny

Pro řezání:

- nůžky na růže
- rukavice
- případně balzám na dřevo

Ke hnojení:

- hnojivo na růže

Pro boj proti škůdcům / chorobám:

- insekticid
- fungicid

Pro přezimování:

- pokud možno kompost nebo mulčovací kůra
- smrkové chvoji

Komentář k zvýrazněným místům textu.

Asi jste postřehli, že tyto tipy od profesionála, jak se hlásá v letáku, zase až tak moc profesionální nejsou. Fotografie pak o něčem jiném, než je výsadba a řez růží. Bystrý čtenář jen trochu znalý věci vidí, že se hned na počátku návodu pletou růže prostokořenné, které patrně řetězec neprodává (zde je na místě výsadba podzimní, eventuálně jarní), s růžemi kontejnerovanými. O nich se píše že „rostliny byly vyšlechtěny v květináčích“. Je to hloupost. Vyšlechtí se nová odrůda; jednotlivé rostliny se pěstují. Nedokonalost překladu je patrná i na formulaci „vyhnuli jste se riziku mrazu“. Správně by bylo: vyhnuli jste se riziku vymrznutí. „Vyššími trsy“ se patrně míní vyšší trvalky. Růže určitě půdu nevytluhují. Důkladné nakypření do hloubky 60 cm by bylo přiměřené pro ovocný strom. Není uvedeno, že se na podzim vysazené růže na jaře odhrnou a řádně zkrátí. Růže nebývají roubované, ale očkované. „Toto důkladné zalití je důležité pro růst“

Mělo by být: Toto důkladné zalití je důležité pro zakořenění.

Růže se neprořezávají, ale odborný termín je řez. Proto také nám výraz „masivní prořez“ zní podivně; my říkáme radikální řez. „Čím dále bude výhonek zkrácen“. Mělo být: Čím více bude výhonek zkrácen. Zvadlé listy byste měli vystříhnout“. Obávám se, že čtenář z toho nemůže pochopit, že se stříhají odkvétající výhony (těm listy nevadnou). Obvykle se u nás nepoužívá spojení „houfy mšic“. Postřik zde uvedený již nemá význam, je pozdě na to, aby škůdce byl zasažen. U nás nedochází k „usazení plísni“, ale tento jev česky nazýváme napadení hubovými chorobami. Foto nad nadpisem padlí patří pochopitelně k černé skvrnitosti růží. Nelze tvrdit, že by černou skvrnitost „vyvolávala těžká půda“.

Botanická zahrada v Bratislavě

Botanickou zahradu Univerzity Komenského v Bratislavě, která byla založena roku 1942, naleznete snadno, stačí se ze středu města pustit proti toku Dunaje po jeho levém břehu. Až uvidíte most Lafranconi, pokračujte směrem na Karlovu Ves a jste prakticky na místě; tedy na ulici Botanické. Záhada je od středu města vzdálená asi 4 km a je dostupná městskou dopravou.

Botanická zahrada o rozloze 7 ha je pro veřejnost otevřena od dubna do října každý den od 9 do 18 hod., obyčejný lístek stojí 3 eura a je nutný i pro venkovní expozice. Zde můžete vidět ukázky skalek z různých hornin, rašeliniště, rozličné dřeviny. Ze

skleníkových sbírek se nejvíce cení ta s kaktusy (1200 položek), dále jsou zastoupeny palmy, orchideje, bromélie, užitkové plodiny a další cizokrajné rostliny.

Růže byly nedávno nově vysazeny na nepřehlédnutelné místo uprostřed zahrady do pravidelných záhonů v travnaté ploše. Převažují velkokvěté čajohybridy a mezi mnohokvětými floribundy. V sortimentu jsou zastoupeny zejména novější odrůdy. Růže jsou vzorně ošetřované a opatřeny jmenovkami. Uvádí se 120 odrůd.

'Athena' (Kordes, 1981)

Ze sortimentu zasluhují zvláštní pozornost zejména následující růže; hlavně nepřehlédněte podtržené:

'Angelique' (Kordes 1980), světle červený čajohybrid

'Anne Marie' Trechslin (Meilland 1967), oranžově růžový čajohybrid

'Aspirin Rose' (Tantau 1997), bílá až lehce narůžovělá půdopokryvná růže, floribunda

'Athena' (Kordes, 1981), bílý a světle růžový čajohybrid

'Bella Rosa' (Kordes 1981), růžová floribunda

'Berolina' (Kordes, 1984), žlutý čajohybrid

'Bleauer Engel' (Dot 1969), světle fialový čajohybrid

'Caprice' (Meilland 1948), růžově červený čajohybrid s žlutým středem

'Catherine Deneuve' (Meilland 1981), světle červený čajohybrid

'Crepe de Chine' (Delbard 1970), sytě růžový až červený čajohybrid

'Dolena' (Dolinay 2006), růžový čajohybrid

'Farandole' (Meilland 1999), světle červená floribunda

'Galahad' (Kriloff 1986), nažloutle bílý čajohybrid

'Grisbi' (Meilland 1956), žlutý čajohybrid

'Gruppenkönigin' (Kordes 1935), světle fialově růžový čajohybrid

'Isabel de Ortiz' (Kordes, 1962), sytě růžový čajohybrid

'Istropolitana' (Chorvát 1965), světle růžová floribunda grandiflora

‘Jitřenka’ (Böhm, 1933), růžová pnoucí růže
 ‘Lady Like’ (Tantau 1989), růžový čajohybrid
 ‘Lolita’ (Kordes 1972), světle červený čajohybrid
 ‘Marián Kováč’ (Dolinay 2009), světle žlutý a světle růžový čajohybrid
 ‘Maryša’ (Brada 1936), bílá polyantka
 ‘Michele Meilland’ (Meilland 1945), světle oranžový a světle růžový čajohybrid
 ‘Mitzi’ (Meilland 1956), bíle žlutý čajohybrid
 ‘Silverado’ (Christensen, 1987), růžově bílý čajohybrid
 ‘Tahiti’ (Meilland 1947), růžový a žlutý čajohybrid
 ‘Tiffany’ (Linguist, 1954), světle růžově čajohybrid
 ‘Uwe Seeler’ (Kordes 1970), světle červený čajohybrid

Až budete plánovat cestu do Bratislavy, nezapomeňte, že růže tu kvetou dříve než v Čechách, často již v prvních červnových dnech.

<http://www.locabees.cz/company/botanicka-zahrada-bratislava/28009/>

‘Berolina’ (Kordes, 1984)

‘Bleauer Engel’ (Dot 1969)

Jiří Žlebčík

Růže z Doubravy po roce

V srpnu 2012 proběhlo záchranné množení novošlechtění pana Arnošta Krůla z Doubravy u Ostravy. Průběh akce byl popsán v Zpravodaji Rosa klubu č. 102. V roce 2013 byly tyto růže pěstovány, jak nejlépe jsme uměli. Je tedy na čase se podívat, co se podařilo a co nikoliv. Všechny nové odrůdy jsou čajohybridy, popisy barvy jsou originální od šlechtitele.

‘Adela-Pharaon 92’, zářivě tmavší červená,

Úspěšné očkování ve Skaličanech

‘Alice’, světle žlutá až slámová

Trvalá výsadba v Průhonicích, dále zde očkována, úspěšné očkování ve Skaličanech

‘Daniela’, bílá

Přemnožení se nezdařilo

‘Darina’, světle sírově žlutá

Trvalá výsadba v Průhonicích, zde zapěstovaní řízkovanci, úspěšné očkování ve Skaličanech

‘Tereza’

‘Zdena’

‘Heldi’, žlutá

Trvalá výsadba v Průhonicích, dále zde očkována, úspěšné očkování ve Skaličanech

‘Iveta’, světle sírově žlutá, vybledá až k bílé

Úspěšné očkování ve Skaličanech

‘Jana’, světle růžová, okraje tmavší růžová

Úspěšné očkování ve Skaličanech

‘Judita’, oranžově červená, tmavě červeně stínovaná

Slabí řízkovanci v Průhonicích

‘Karina’, tmavě fialová

Trvalá výsadba v Průhonicích, dále zde očkována, úspěšné očkování ve Skaličanech

‘Klaudie’, světle šeříková, střed tmavší fialová

Přemnožení se nezdařilo

‘Olivie’, oranžově červená

Úspěšné očkování ve Skaličanech, slabí řízkovanci v Průhonicích

‘Patrice’, světle oranžová

Úspěšné očkování ve Skaličanech

‘Petra’, šeříková, okraje a střed tmavší, rub bíle růžová

V Průhonicích zapěstování řízkovanci

‘Romana’, oranžově červená se žlutou na bázi

Slabí řízkovanci v Průhonicích

‘Simona’, světle oranžová

Úspěšné očkování ve Skaličanech, očkována i v Průhonicích

‘Tereza’, růžově oranžová, okraje tmavě oranžová, hnědé stínování

Trvalá výsadba v Průhonicích, dále zde očkována, Úspěšné očkování ve Skaličanech

‘Valerie’, tmavěji sametově červená

Přemnožení se nezdařilo

‘Vlasta’, jasně oranžová

Trvalá výsadba v Průhonicích, dále zde očkována, úspěšné očkování ve Skaličanech

‘Zdena’, oranžová, rub meruňkový, na bázi žlutá

Trvalá výsadba v Průhonicích, dále zde očkována a zapěstování řízkovanci, Úspěšné očkování ve Skaličanech

Pro záchranné množení převzal Rosa klub 19 odrůd. Byly to asi tříleté sazenice, očka a řízky. Podařilo se zachovat 16 odrůd, což lze považovat vzhledem k roční době, suchému počasí a napadení růží černou skvrnitostí za úspěch.

Růže pod mikulovským zámekem

V nejnižším cípu Moravy a v nejteplejším klimatu České republiky leží na úpatí bílé vápencové Pálavy město vína Mikulov. Nad městem pak hrdě ční zámek. A na jedné z největších teras zámecké zahrady byla Regionálním muzeem v Mikulově v roce 2000 založena „Botanická a růžová zahrada“. Představuje stálou expozici botaniky a ukázkou jedné z nejstarších forem zahradnických úprav hradních objektů. Zahrada obohatila nabídku návštěvníkům zámku o další navazující prohlídkovou trasu. Naleznou zde domácí teplo-milné stepní rostliny, aniž by se za nimi museli prodírat do strání. Dále pak unikátní expozici rostlin květinových předzahrádek jižní Moravy. Tyto tradiční druhy trvalek doslova před očima dnes mizí pod betonem, dlažbou i trávnikem nebo jsou nahrazovány běžnými půdopokryvnými dřevinami.

Třetím nejméně důležitým prvkem botanické zahrady jsou růže. Mají za úkol prostor barevně oživit, a to od června až do zámrazu. Růže jsou soustředěny do 12 čtvercových záhonů lemovaných levandulemi, dále je nalezneme u dřevěných konstrukcí a opěrných zdí. Botanické druhy pak i na jiných místech mezi partiemi keřů.

V botanické zahradě je nyní vysazeno a označeno 36 novějších odrůd čajohybridů, floribund, pnoucích a sadových růží; celkem asi 500 keřů.

Z u nás méně všedních je možno např. jmenovat: 'Candlelight' (Evers, 1994), světle žlutý čajohybrid 'Céline Delbard' (Delbard, 1983), tmavě růžová floribunda 'Comtesse de Segur' (Delbard, 1994), růžový čajohybrid 'Evelyn', syn. 'Apricot Parfait' (Austin, 1991), světle oranžová a světle růžová anglická růže 'Diadem' (Tantau, 1986), světle růžová floribunda 'Harlow Carr' (Austin, 2005), růžová anglická růže 'Pernille Poulsen' (Poulsen, 1965), růžová floribunda 'Schneewalzer' (Tantau, 1987), pnoucí růže bílá a nažloutlá

'Allgold' (Legrice 1956)

V roce 2014 budou růže vysazeny také na dalších místech západních teras.

www.rmm.cz/czech/zahrada_botanicka_ruzova.html

Drážďany a Pillnitz

Botanická zahrada v Drážďanech

Z opravdu velkých měst jsou nejbližší k našim hranicím Drážďany. Mají nám co nabídnout i z pohledu růžaře? Posuďte sami. Pro cestu je výhodné zakoupit jízdenku Labe-Elbe. Za 200 Kč se můžete volně jeden den toulat osobními vlaky, autobusy, městskou dopravou i přívozy přes Labe po saském Horním Polabí (po Míšeň) a po Ústeckém kraji. Jízdenku nelze koupit elektronicky ani v předprodeji. Musí se koupit až v den jízdy, ale třeba i v Praze. V Drážďanech a okolí jsou tři instituce, které měly a mohly by mít i nadále něco společného s růžemi. Pokud jdete od hlavního nádraží po St. Petersburger Straße a zahnete doprava na Grunaer Straße, která pokračuje jako Stübelallee, nemůžete minout starobylý vchod do Botanické zahrady Technické univerzity v Drážďanech. Celkem trvá cesta asi 40 minut. Tu techniku zde nechtě podtrhuje mnohapatrová mohutná budova garáží hned v sousedství. Z opačné strany je ovšem rozsáhlý park Großer Garten. Botanická zahrada je otevřena ve všechny dny od dubna do září v době od 8 do 18 hod. Za vstup se neplatí nejen na venkovní plochy, ale ani do rozsáhlých tropických skleníků, což je ojedinělé. Zahrada má plochu přes 3 ha a obvyklé členění botanických druhů rostlin podle čeledí, dále podle zeměpisného rozšíření a podle využití. V mnoha velkých nádobách jsou vystavovány venku v bezmrazém období četné subtropické druhy. Nejsou zde však žádné kolekce okrasných rostlin. Na protilehlé straně od hlavního vchodu se dá objevit malá skupinka botanických růží.

Z Číny pochází *Rosa moyesii*, *R. omeiensis*, *R. setipoda*.

Z Evropy *Rosa glutinosa*, *R. villosa*.

Ze Severní Ameriky *Rosa woodsii*.

Jinde v zahradě bylo možno najít druh *Rosa rugosa*.

<http://botany.cz/cs/drazdany>

'Bonjour' (VEG, 1979)

Pokud se po tomto chabém růžařském úlovku vydáte dál přes most Albert-brücke na pravý břeh Labe, asi za 15 minut se dostanete na nábreží, kde je Rosengarten s dosti velkými pravidelnými záhony růží. Plocha růžové zahrady je přerušována dřevinami, celková délka se ovšem dá odhadnout na 400 m; po stranách záhony lemuji vzrostlé stromy. Plocha je veřejnosti volně

přístupná. Nadšení při mé první návštěvě v roce 2007 ve velké míře vyprchalo, když jsem na místě nenašel žádné popisky či informační tabule. V dalších letech vyzbrojen vytištěným internetovým plánem výsadby jsem většinu sortimentu identifikoval. Nafotografoval jsem zde 40 odrůd; z toho 27 německého původu.

Známé jsou i v ČR pěstované růže z VEG Baumschulen Dresden jako např.: 'Baltik' 1984, světle fialově namodralá floribunda grandiflora; 'Bonjour' 1979, červený čajohybrid; 'Citrina' 1981, žlutý čajohybrid; 'Janos' 1976, světle červeně oranžová floribunda; 'Kasbek' 1976, bílý čajohybrid; 'Komet' 1977, světle červený čajohybrid; 'Magnet' 1982, červenooranžová floribunda. V následujících letech byla provedena dosadba, na internetu plánek zmizel a na přímý dotaz jsem dostal odpověď, že není úmyslem popisky instalovat. Stav z posledních třech let neznám, ale nedělám si velké naděje.

<http://www.rosengarten-dresden.de/index.php?id=127>

Na třetí zastavení při cestě za růžemi bude nutné jet městským autobusem stále po pravém břehu Labe ze středu města přes půl hodiny až na jihovýchodní okraj Drážďan do Pillnitz. Zámek je obklopen anglickým parkem se skleníky a mnohými ven přes léto přenášenými rostlinami ve velikých nádobách. Vstupné 2 eura. Raritou kvůli níž sem zjara míří i zájezdy, je červeně kvetoucí kamélie japonská (*Camellia japonica*). Strom je vysoký 10 m a z dálky vypadá asi jako habr. Sazenice kamélie přivezená z Japonska byla zde vysazena již roku 1767. Oslaví tedy brzo 250 let. Pro přezimování přikrývali zahradníci keř rohožemi na dřevěné konstrukci. První lepší přístřešek byl postaven koncem 19. století, ale už v roce 1905 vyhořel. K záchraně rostliny tehdy přispěl i panující mráz a okolo ležící sníh, který nedovolil, aby se oheň příliš rozšířil. Současný pojízdný skleník „parkoval“ v době mé návštěvy vedle stromu. Pochází z roku 1992, je 13,2 metru vysoký, má 54 tun a chrání kamélii od října do května. Teplotu, která nesmí klesnout pod +6 °C, hlídá elektronika.

V Pillnitzu byly nedávno intenzivně zkoumány půdopokryvné růže. Příspěvek na toto téma jsem našel ve sborníku přednášek ze semináře v Klatovech „Růže ve veřejné zeleni“ z roku 2002. Článek s názvem „Malé keřové růže-zdravé růže pro veřejnou zeleni“ je na 26 stranách. Vyplý-

Růžová zahrada v Drážďanech

Kamélie a pojízdný skleník v Pillnitz

vá z něho, že drážďanská Technická univerzita (je v sousedství parku jižním směrem) v Pillnitz začala na svých pozemcích roku 1993 s pokusným pěstováním půdopokryvných růží bez chemické ochrany a s omezením i další péče. Do roku 2002 bylo vysazeno 141 záhonů, každý o velikosti 2,5 x 2,5 m. V roce 2002 pak dalších 20. Z hlediska mrazuvzdornosti a dalších pěstitelských poznatků je pozoruhodná výsadba pnoucích růží u konstrukcí. Elektronická informace z roku 2008 se zabývá 27 odrůdami. Při mé návštěvě 9. července 2013 jsem růže neviděl. Pokud zde plochy růží ještě existují, není na ně nikde upozorňováno a jsou veřejnosti přístupné snad jen občas v návštěvních dnech.

Kvetoucí kamélie v Pillnitz (foto web viz níže)

Větve kamélie v Pillnitz

<http://usti.idnes.cz/sasky-zamek-pillnitz>

Jiří Žlebčik

Za růžemi do Varšavy

vedlejší vstup

Botanická zahrada ve Varšavě (Ogród Botaniczny w Warszawie) o rozloze 40 ha se nachází na jižním okraji města, 23 km od centra. Adresa zní: ul. Prawdziwka 2, 02-973 Warszawa. Tato botanická zahrada byla oficiálně založena roku 1974, ale sbírka růží shromažďována až od roku 1998. Zahrada představuje na svých pozemcích zejména květenu v Polsku domácí. Na rozsáhlých plochách jsou např. navršeny balvány a zde kolem umělých potůčků vysazeny rostliny typické pro Tatry, Západní Beskydy, Poloniny i Sudety. Poněvadž jsou to pohoří, po jejich hřebenech prochází nezřídka statní hranice, vidíme vlastně rostliny našich hor. Další větší plocha je věnována lesní a luční vegetaci. Botanická zahrada má i klasické skleníky s ukáz-

kou deštného pralesa a polopouště. I přes tyto skutečnosti jsou ovšem také v míře nemalé vysazeny sortimenty okrasných rostlin – mečíků, kosatců, jarních cibulovin, ale i třeba dosen (*Canna indica*).

Jistě nás potěší, že zdaleka nejvíce prostoru z okrasných rostlin je věnováno růžím. Polskou národní kolekci růží o ploše 3500 m² nalezneme nedaleko zadního vchodu do zahrady. Růže jsou vysazeny v podlouhlých záhonech nepravidelného tvaru. Přístup je po udržovaném trávníku. Sortiment tvoří dle oficiálních údajů 707 taxonů růží, z toho 170 je vedeno jako růže historické a 140 jako půdopokryvné. Toto číslo se jeví přehnané; patrně jsou jako půdopokryvné uváděny i růže evidentně náležející do jiných skupin.

Je milým překvapením, že největší podíl nemají „módní“ růže posledních let; ba právě naopak, tyto odrůdy jsou zastoupeny okrajově. Jednotlivé záhony tvoří růže stejných skupin a obdobné výšky. Takřka všechny odrůdy jsou řádně popsány; některé význačné dokonce na zvláštních tabulích. Výhony jsou vzorně vyvázané, popisky nepoškozeny.

Bohužel se to nedá říci o růžích na jiných místech botanické zahrady než je Národní kolekce růží. Odrůdy z dřívějších výsadeb často navzájem nepřehledně prorůstají a jsou bez označení. Růže botanické můžeme vidět na samostatné ploše nedaleko Národní kolekce, větší porost sadových a půdopokryvných je pak u skleníků.

Pochopitelně jsem byl hlavně zvědav na původní polské odrůdy. Zde je nabídka:

- ‘Alicja’ (Byczkowski 1984) růžový polyantahybrid
- ‘Boguslaw’ (Ciesielski) růžový čajohybrid
- ‘Jarocin’ (Zyla 2005) tmavě růžový polyantahybrid
- ‘Jubilat’ (Michlewicz 1986) růžově oranžový čajohybrid
- ‘Kutno’ (Wituszynski 1965) světle růžová až bílá polyantka
- ‘Mazowsze’ (Grabczewski 1962) tmavě růžový a světle růžový čajohybrid
- ‘Nawoika’ (Byczkowski 1994) růžově oranžový čajohybrid
- ‘Ola’ (Wolski 1995) bíle růžová floribunda
- ‘Orange Monica’ (Ciesielski 1985) oranžový čajohybrid
- ‘Polina’ (Błaszcyk 1967) světle růžový a světle oranžový čajohybrid
- ‘Profesor Kownas’ (Zyla 1984) oranžový čajohybrid

‘Alicja’ (Byczkowski 1984)

‘Jarocin’ (Zyla 2005)

‘Kutno’ (Wituszynski 1965)

‘Mazowsze’ (Grabczewski 1962)

'Nawoika' (Byczkowski 1994)

'Sw. Tereska' (Zyla 1998) bíle světle růžová miniaturní růže
'Vedena' (Zyla 1997) tmavě růžová až světle fialová floribunda
'Venus' (Zyla 1993) bílá floribunda

Doporučoval bych věnovat pozornost dále následujícím u nás málo známým růžím:

Čajohybridy:

'Andre le Notre' (Meilland 2001) bíle světle růžová, 'Bel Ange' (Lens 1962) tmavě růžová, 'Beverly' (Kordes 2007) růžová, 'Deutsche Welle' (Leenders 1983) fialová, 'Disco' (Weeks 1980) červeně tmavě růžová, 'Flora Danica' (Olesen 1989) oranžová, 'Jorianda' (Mc Gredy) fialově červená, 'Marie-Louise Marjan' (Kordes 1999) bílá, 'Pastella' (Evers 1998) bíle světle růžová, 'Roy Black' (Poulsen 1994) bílá, 'The McCartney Rose' (Meilland 1988) tmavě růžová, 'Tivoli 150' (Poulsen 1994) žlutá, 'Tornado' (Kordes 1973) tmavě červená

'Ola' (Wolski 1995)

Velkokvěté floribundy:

'Apricot Queen Elizabeth' (Vershuren 1980) bíle světle oranžová i světle růžová, 'Bella Renaissance' (Poulsen 1994) světle a tmavě žlutá, 'Constance Finn' (Harkness 1997) světle růžová, 'Isabelle Renaissance' (Poulsen 1991) světle růžová, 'Solo Mio' (Poulsen 1989) světle žlutá

'Polina' (Blaszczyk 1967)

Floribundy:

'Acropolis' (Meilland 2001) světle růžový, 'Adelaide Hoodless' (Marschall, Kanada, 1959) tmavě růžově červená, 'Amber Hit' (Poulsen 2000) bíle světle oranžová, 'Bluennette' (de Ruiter 1983) fialová, 'Crasten' (Olesen 1985) bílá, 'Gold Fountain' (Evers 1988) žlutá, 'Goldbeet' (Noack 1974) světle žlutá, 'Gustav Frahm' (Kordes 1959) tmavě červená, 'Hampton Palace' (Poulsen 1990) bílá, 'Hans Christian Andersen' (Poulsen 1986) červená, 'Cherry Chinks' (Rijksstation 1976) červená, 'Irish Wonder' (Mc Gredy 1961) červená, 'Mariandel' (Kordes 1982) tmavě červená, 'Marselisborg Castle' (Poulsen 1995) žlutá, 'Nitouche' (Poulsen 1974) růžová, 'Ruth Leuwerik' (de Ruiter 1960) červená, 'Schackenborg Castle' (Poulsen 1997) růžově světle červená, 'Stadt Hildesheim' (Meilland 1993) červená, 'Stromboli' (Leenders 1970) červená, 'The Faun' (Poulsen 1990) světle růžová

'Profesor Kownas' (Zyla 1984)

Polyantahybridy:

‘Graceful Palace’ (Poulsen 2002) bílá, ‘Charming Cover’ (Olesen 1993) světle červená

Polyantky:

‘Charming Cover’ (Olesen 1993) červená, ‘Star Profusion’ (Horner 1997) červenofialová a světle růžová, prázdná

Sadové růže:

‘Astrid Gräfin von Hardenberg’ (Evers 2001) tmavě fialová, ‘Breeze Hill’ (van Fleet 1918) růžová, ‘Glamis Castle’ (Austin 1992) bílá anglická, ‘Herbalist’ (Austin 1994) sytě růžová, dosti volný střed, anglická růže, ‘Charles Rennie Mackintosh’ (Austin 1988) světle růžová anglická, ‘Lykkefund’ (Olsen 1930) hybrid R. helenae, bílá, ‘Pierette’ (Uhl 1987) rugosa hybrid, fialová, ‘Ragtime’ (Olesen 1991) růžová s bílým středem, ‘Relax Meidiland’ (Meiland 1993) prázdná, světle růžově červená, ‘Semiple-na’ (Petersen) hybrid R. helenae, bílá se žlutými prašníky

Pnoucí růže:

‘Alexander Mackenzie’ (Svejda 1970) tmavě růžová, ‘Crazy for You’ (Carruth 1999) červená a světle růžová, prázdná, pruhovaná, ‘Gerbe Rose’ (Fauque 1904) hybrid R. wichuraiana, světle růžová, ‘Morning Dawn’ (Boerner 1955) bíle světle růžová, ‘Penny Lane’ (Harkness 1998) bíle světle oranžová, ‘Schoul Girl’ (Mc Gredy 1964) světle oranžová, ‘Zorba’ (Poulsen 1992) světle žlutá

Půdopokryvné růže

‘Floriade’ (Kraan 1997) tmavě růžová prázdná, ‘Flushing Meadow’ (Kraan 2004) světle žlutá, prázdná, ‘Golden Cover’ (Poulsen 1988) žlutá, ‘Hertfordshire’ (Kordes 1991) prázdná červeně růžová, ‘Cherry Cover’ (Poulsen 2000) tmavě růžově červená, ‘Kirsch Cover’ (Olesen 2004) světle červená, prázdná, ‘Magic Carpet’ (Jackson 1993) světle fialová až skoro bílá, ‘Marathon’ (Kraan 2002) červeně tmavě růžová, prázdná, ‘Matchpoint’ (Kraan 2003) tmavě růžová, ‘Melbourne Park’ (Boot 2004) bíle světle žlutá, prázdná, ‘Polo’ (Kraan 2005) červená prázdná, ‘Rugby’ (Kraan 1997) bílá, prázdná, ‘Soft Cover’ (Olesen 2005) tmavě růžová, ‘Sweet Cover’ (Olesen 1998) růžová

Miniaturní růže:

‘Golden Eye Cover’ (Olesen 2005) světle žlutá, ‘Intense Cover’ (Olesen 2002) červená, ‘June Laver’ (Laver, Kanada, 1987) žlu-

‘Sw. Tereska’ (Zyla 1998)

‘Apricot Queen Elizabeth’ (Vershuren 1980)

‘Melbourne Park’ (Boot 2004)

tá a světle růžová, 'Pilar Dot' (Dot 1964) růžová, 'Snow Hit' (Olesen 2000) bílá, 'Top Marks' (Fryer 1992) světle červeně oranžová

Historické

'De Meaux' (Sequier, 1637) stolítka, fialová a bíle světle růžová, pruhovaná, 'Gloire de Dijon' (Jacotot, 1853) noisettkka, bíle světle oranžová, 'Magna Charta' (Paul 1876) remontantka, růžová, 'Martha' (Knudsen, Dánsko, 1909) bourbonka, růžová, pnoucí, 'Prince Charles' (Hardy 1842) bourbonka fialová, 'Souvenir du President Porcher' (Granger 1880), remontantka, fialová

Pro příští návštěvníky mám ještě několik praktických dopravních informací. Polsku jako jediné naší sousední zemi se vyhýbají autobusy Student agency. Z Prahy, Olomouce a Ostravy jezdí do Varšavy pravidelně přes noc rychlíky. Je potřeba si dát pozor a vystoupit na nádraží „Warszawa Centralna“; nikoliv „Warszawa Zachodnia“ či „Warszawa Wschodnia“, kde rychlíky zastavují také. Pro zpáteční cestu je určitě dobré mít zakoupenou u nás zpáteční jízdenku, pokud tak učiníte v předprodeji na přesné datum elektronicky a máte in kartu, je cena srovnatelná s naší vnitrozemskou.

Protože předpokládám, že nebudete mít hned dostatek mincí pro automaty na městskou dopravu, je potřeba najít před nádražní budovou zeleně natřenou trafiku. Ptejte se na „bilet normalny“. Na centrálním varšavském nádraží jsou také toalety pouze jako automaty (tedy na mince), na nedaleké stanici metra ovšem bezplatné a kvalitní.

Do botanické zahrady můžete dojet metrem. Máme štěstí, protože zatím jediná linka varšavského metra míří od severu k jihu. Vystoupíme na konečné stanici „Kabaty“. Pokud jdete dál na jih, brzy opustíte sídliště a dostanete se do rozsáhlého příměstského lesoparku, který je protkán mnoha cestami pro pěší i cyklisty; ovšem bez pro nás užitečných ukazatelů. Jistě příjemné oddechové místo bylo při mé návštěvě neskutečně obsazeno komáry. Po necelé hodině se dostanete na konečnou zastávku autobusové linky č. 519. Jezdí také od centrálního nádraží, cesta odtud je výhodnější, pokud netoužíte po lesní procházce. Od konečné č. 519 je občas již označen šipkami „ogród botaniczny“. Procházíte asi kilometr parkem s hřištěm, koupalištěm, kempem, letním kinem. Je zde možno získat pitnou vodu. Botanická zahrada má vchody dva. Dostanete se přímo k vedlejšímu severnímu, který potřebujete. Otevřeno je ve všední dny i víkendy od května do října od 10 do 18 hodin, „bilet normalny“ stojí 6 zlotých. Našinec bez problémů dostane „bilet senior“ za 4 zł., což je asi 26 Kč.

orientační plán

<http://ogrod-powsin.pl/kolekcje/roze.html>

Jiří Žlebčík

Konopiště a Benešov

Dobře známá je Růžová zahrada na Konopišti. Dá se sem dostat z Benešova pěknou procházkou zastíněným parkem, jen musíte překonat rušnou silnici. Je to západním směrem asi 2 km. Veřejnosti je do zahrady umožněn přístup denně mimo pondělí od 10 hod. do 16 hod. v květnu až září; v dubnu a říjnu jen o víkendech. V zimě je zavřeno. Růžová zahrada leží naproti skleníku a je součástí rozsáhlých parkových úprav v okolí známého zámku. Pravidelně ornamentálně řešena plocha představuje ovál asi 120 m dlouhý a 40 m široký. Růže jsou zde kombinovány s tvarovanými keři.

Počátek parku v dnešní podobě (340 ha) se datuje do roku 1830; růže byly vysazovány v letech 1906 až 1913. V té době bylo na Konopišti 7000 keřů a 1500 stromků růží v asi 200 odrůdách. Později však výsadby zanikaly a pustly. První úpravy a rekonstrukce se prostor dočkal v šedesátých letech dvacátého století; další pak začátkem devadesátých let. Bohužel sortiment je nevelký a neoznačený. Během návštěvy se mi podařilo zjistit, které odrůdy s velkou pravděpodobností na ornamentech v Konopišti rostou. Jsou to:

- ‘Alexander’ (Harkness 1972) jasně červený čajohybrid
- ‘Erotika’ (Tantau 1968) temně červený čajohybrid
- ‘Friesia’ (Kordes 1973) sytě žlutá floribunda
- ‘Gloria Dei’ (Meilland, 1942) žlutý a světle růžový čajohybrid
- ‘Landora’ (Tantau 1970) žlutý čajohybrid
- ‘Lilli Marleen’ (Kordes 1959) temně červená floribunda
- ‘Montezuma’ (Swim 1955) světle červený až tmavě růžový čajohybrid
- ‘Mount Shasta’ (Swim 1962) bílý čajohybrid
- ‘Queen of Bermuda’, syn. ‘Nottingham’ (Bowie 1956) temně červený čajohybrid
- ‘Satchmo’ (Mc Gredy 1970) červeně oranžová velkokvětá floribunda
- ‘Sympathie’ (Kordes 1964) červená pnoucí růže
- ‘The Fairy’ (Bentall 1932) světle růžová polyantka

‘Maréchal Niel’ (Pradel 1864)

Po prohlídce zahrady se nepamenejte zastavit také ve skleníku, kde se už dlouho pěstuje a do výše pne vonící světle žlutá u nás choulolistivá růže francouzského původu ‘Maréchal

Niel´ (Pradel 1864). Tato růže byla kdysi zahradníky velmi ceněná pro tehdy neobvyklou barvu a opakování kvetení; vysazovala se do štítů skleníků. „Maršálka“ patří mezi staré růže, noisettky.

<http://www.zamek-konopiste.cz/fotogalerie/ruzova-zahrada>

vchod do školního statku

Při cestě z Konopiště je možno se na růže podívat a případně si je i koupit ve školním statku Vyšší odborné školy a Střední zemědělské školy v Benešově. Pozemky nejsou u komplexu budov školy poblíž benešovského nádraží, ale za obchodní řetězcem Lidl na konci ulice Erbenovy za podjezdem pod silnicí E 55. Na ploše 12 ha se pro výuku studentů mimo různého ovoce vysazují také růže. V roce 2012 bylo pěstováno 36 odrůd. Jedná se převážně o růže u nás dobře známé, osvědčené a oblíbené. Naleznete zde takřka všechny, které rostou v Růžové zahradě na Konopišti. Dále např.:

školní statek v Benešově

‘Aquarius’ (Armstrong 1971), směs růžové a světle žluté barvy, čajohybrid

‘Caramba’ (Tantau 1966) červenorůžový a světle růžový čajohybrid

‘Händel’ (Mc Gredy 1965) růžová a bílá nízká pnoucí růže

‘Janina’ (Tantau 1974) oranžový čajohybrid

‘Jitka’ (Urban 1987) světle oranžové bílý čajohybrid

‘Josef Klimeš’ (Urban 1985) tmavě červená nízká sadová růže

‘Jubileum 110’ (Urban 1989) tmavě růžový a světle růžový čajohybrid

‘Kimono’ (de Ruitter 1961) růžová floribunda

‘Kronenbourg’ (Mc Gredy 1965) fialově červený a nažloutle bílý čajohybrid

‘Lidka’ (Urban 1985), světle červeně naoranžovělý čajohybrid

‘Masquerade’ (Boerner 1949) červená a žlutá floribunda

‘Mount Shasta’ (Swim 1962), bílý čajohybrid

‘Neues Europa’ (Kordes 1964) světle červená floribunda

‘New Dawn’ (Dreer 1930) bělavě světle růžová pnoucí růže

‘Nina Weibull’ (Poulsen 1961) červená floribunda

‘Potifar’ (Poulsen 1975) světle oranžová a světle růžová velkokvětá floribunda

‘Queen Elizabeth’ (Lammerts 1954) růžová velkokvětá floribunda

'Rina Herholdt' (Herholdt 1962) červeně fialový a bíle světle růžový čajohybrid

'Rittertum' (Mc Gredy 1976) světle červeně oranžový a žlutooranžový čajohybrid

'Rosarium Uetersen' (Kordes 1977) růžově červená pnoucí růže

'Schneewittchen' (Kordes 1958) bílá floribunda

'Sympathie' (Kordes 1964) červená pnoucí růže

'Troika' (Poulsen 1970) růžově oranžový až světle červený čajohybrid

'Westerland' (Kordes 1969), oranžová sadová růže

'Whisky' (Tantau 1967) oranžově žlutý čajohybrid

'Jitka' (Urban 1987)

<http://www.zemsbn.cz/www/cs/default/rubric>

jž

Slavnosti nejen růží v Dolní Krupé

Víkend na počátku června je dobou, kdy vesnice Dolní Krupá doslova rozkvetne. Návštěvníkovi jedoucím po silnici se tato obec objeví docela náhle v dolíku po dlouhé a stejnotvárné rovině 11 km severně od Trnavy. A jedině z Trnavy se sem dá také dorazit autobusem. Je třeba vystoupit na zastávce „Dolná Krupá, farský úrad“. Mimo klasicistního zámku (z roku 1793), kde je dnes sídlo Slovenského národního hudebního muzea, se nachází v blízkosti mauzoleum hraběnky Chotkové (slov. Chotekové), domek kde zemřela, domek připomínající pobyt Ludvíka Beethovena i kostel. Z toho je patrné, že se na místě vzácně prolíná tradice růžařská, hudební i duchovní.

Do těchto oblastí byl zaměřen po oba dny

8. a 9. června 2013 bohatý program 6. ročníku Slavností růží. I přes krátké období trvání má již akce v kraji svou tradici a snad i díky ideálnímu počasí přilákala stovky specializovaných zájemců, rodáků i náhodných zvědavých návštěvníků. Hlavně z tohoto hlediska je třeba zdůraznit, že prostředí na zámku i v jeho okolí bylo uspořádáno vkusně a neskouzlo k jarmarku s nabídkou

zámek v Dolní Krupé

výstava v Dolní Krupě

sekvojovec obrovský (*Sequoiadendron giganteum*)

všeho možného i nemožného, jak se někdy stává. K zámku přiléhající 17 ha velký anglický park byl založený před 200 lety. Jedinečný v něm je zejména mohutný unikátní asi 150 let starý chráněný strom sekvojovec obrovský (*Sequoiadendron giganteum*). Dosahuje zde výšky 45 m. V horách Kalifornie, kde je jeho vlast měří i přes 80 m a má věk přes 2000 let. V podrostu dolnokrupského parku v červnu již žlutoly listy česneku medvědího, lilie zlatohlavá právě kvetla.

Vraťme se však k růžím. Na zámku v ústředním sále bylo kolem dlouhého stolu ve vázách 90 vzorků. Zvláště je třeba ocenit, že popisy obsahovaly vše: jména odrůd, šlechtitele, rok vyšlechtění, skupinu růží a také dodavatele květů pro výstavu. Nejvíce růží na výstavu poskytla Botanická zahrada UK Bratislava a pan šlechtitel Ing. František Glváč z Bratislavy, Rovinky. Růže ze zvolenského rozária Borové hory zastupovala kolekce historických odrůd umístěná na zvláštním stolku.

Co znamená zkratka skupiny byl častý dotaz procházejících návštěvníků. Stejně je zajímavá země, odkud šlechtitel pocházel. Tyto údaje by přišťe vyžadovaly vysvětlení na zvláštním panelu. Návštěvníci s velkým zaujetím hlasovali o nejlepší růži výstavy. Od roku 2014 se chystá vysazování vítězných růží do záhonu, který se bude každý rok rozšiřovat o další odrůdu.

Záhon podobného významu bylo možno vidět již letos s devíti keři (v prosinci dosázeny další rostliny na počet 30 ks) zde křtěného novošlechtění 'Rosengräfin Marie Henriette' od německého šlechtitele Kordes. Květy odrůdy byly na výstavě řezané ve váze. Jde o sytě růžovou růži s hustými vonnými květy anglického typu. Šlechtitel ji označuje jako mnohokvětou floribundu, i když květy jsou až 10 cm velké. Je řazena do Kordesovy kolekce Parfuma, kde jsou růže výrazně vonící. Patří

sem ještě dvě nové Kordesovy růže: červenofialový čajohybrid 'Gräfin Diana' a bílé světle růžová floribunda 'Constanze Mozart'.

V okolí zámku na více místech rostou růže zde již vysazené v předešlých letech. Působily dosti nesourodě. V jedné řadě jsou odrůdy z různých skupin a tedy také různě vysoké. Připravuje se ov-

šem záhon šlechtitele Rudolfa Geschwinda, kde se bude jednat o sadové růže z období před sto lety, kdy Dolní Krupá růžemi žila. Relativně nové odrůdy růží by bylo vhodné vysazovat poněkud do ústraní, aby nerušily historický ráz místa. Tyto odrůdy jsou ovšem důležité pro prodloužení období kvetení. V anglickém parku je pak dostatek prostoru pro nenáročné velké sadové růže.

Je potřeba velmi poděkovat pořadatelům za organizaci nevšedních slavností. Kdyby je mohla vidět zakladatelka dolnokrupského rozária, kdysi největšího nejméně ve střední Evropě grófká Mária Henrieta Choteková, měla by jistě radost. Letos uplynulo 150let od narození této osobnosti.

Už dneska můžeme ctitele růží pozvat na 7. Slavnosti růží, které v Dolní Krupé budou 7.-8. června 2014.

nová odrůda 'Rosengräfin Marie Henriette'

<http://www.infoglobe.cz/dolna-krupa-slavnost-ruzi>

Vítězné růže z výstav v Dolní Krupé

Rok výstavy, umístění	Odrůda	Šlechtitel, stát, rok	Skupina	Barva
2011				
1.	Scentimental	Carruth, USA, 1996	floribunda grandiflora	dvoubarevná, tmavě růžově červená a bíle světle růžová
2.	Nočná panna	Glváč, SR, 2002	čajohybrid	tmavě červená
3.	Diana – Princess of Wales	Zary, USA, 1998	čajohybrid	naoranžověle růžová
2012				
1.	Just Joey	Cants, Velká Británie, 1972	čajohybrid	růžově oranžová
2.	neznámá odrůda		sadová růže	vysazena v parku v Dolní Krupé, roku 1996
3.	Doris Thysterman	Thysterman, Velká Británie, 1975	čajohybrid	oranžová
2013				
1.	Crimson Glory	Kordes, Německo, 1935	čajohybrid	červená
2.	Doris Thysterman	Thysterman, Velká Británie, 1975	čajohybrid	oranžová
3.	Monika	Tantau, Německo, 1985	čajohybrid	oranžová

Popisování a popisky

Proč a jak označovat odrůdy růží? Ať odpustí všichni znalí zahrad a zahradničení, ale často hrozné nedostatky v této věci, mne nutí zamyslet se i nad takovou samozřejmostí. Abych situaci co nejvíce přiblížil, použiji přirovnání s „českým chlebem“. Konzument líhu (alkoholik) požije piva jakéhokoliv. Občan konzument zboží vysadí také růži jakoukoliv. Někdo už chce pivo světlé nebo černé. A někdo růži bílou nebo červenou. Pivař se možná zamyslí nad stupni alkoholu. A náš srovnatelný občan (můžeme mu už říkat zahrádkář) nad tím,

Baden u Vídne

zda jeho růže bude mít jednou půl metru nebo metry čtyři. Ten pravý znalec perlivého moku ovšem trvá na své značce, protože jen tak dostane to, co mu chutná. Správný zahradník a zahrádkář trvá na označení odrůdy a skupiny růží, kam tato náleží, což mu napoví též něco o velikosti květu, jeho opakování i třeba vůni. A protože těch odrůd růží je o trochu více než značek pív, trvá pravý milovník růží také na uvedení šlechtitele a roku vzniku odrůdy.

Pokud máte na zahradě růže tři asi netřeba na ně věšet popisky. Pokud třicet, patrně si všechny už pamatovat nebudete a pokud je odrůd tři sta, je to zhola nemožné. Když máte nepořádek na zahradě, je to vaše věc. Pokud se jedná ovšem o sbírku nějaké instituce je nepořádek záležitostí přímo trestuhodnou. Je hrozné, když botanická zahrada nebo arboretum veřejně přístupné se hlásí v hlavních směrech svého působení mimo odborné činnosti k práci informační, poradenské a osvětové, ale není ochotna udělat v tomto směru ani to nejmenší, totiž napsat a pověsit jmenovky.

Doufám, že úctyhodná instituce nakupuje růže odrůdově označené, tedy nikoliv jen někde podle barev nebo dokonce ve směsi. Solidní růžové školky mají růže označené dobře. Horší to bývá v obchodních řetězcích, kde může popiska patřit původně do sousedního kontejneru. Vůbec vážně se nedají brát barevné obrázky. Není dnes ovšem před výsadbou žádný velký problém si existenci odrůdy (správně napsané) na internetu i v knihách ověřit a doplnit chybějící údaje.

Je pochopitelné, že jmenovka ze školky vydrží jen krátkou dobu. Je tedy nutné (pokud nemáme zásobu svých jmenovek) si udělat přesný plán výsadby a ten neztratit. Definitivní popisky se dělají na nákladných zařízeních, v dílnách nebo doslova na koleně. V růžové školce stačí správné jméno, v rozáriu toho předpokládáme napsaného trochu víc (šlechtitel, rok, skupina). Někdy se až divíme, že se na nevelkou plochu vejdu i synonyma a rodiče, ale tím lépe. V každém případě ovšem musí jmenovka vydržet nepřízeň počasí a při odcizení musí být poměrně snadno nahraditelná.

Popisky si můžeme zařadit do dvou skupin. Zapichované do země nebo přivazovací. Ty první více či méně překážejí při obdělávání záhonů. Druhé naleznou nevhodnější uplatnění na konstrukcích pro pnoucí růže. Pokud je uvazujeme přímo na větve, hrozí velké nebezpečí, že bu-

dou zlikvidovány při řezu. Také mohou být během bujné vegetace růží tak v zeleni ukryté, že jsou prakticky neviditelné.

Klasická je píchací bílá jmenovka z umělé hmoty (lépe silnější) popsaná obyčejnou tužkou (č. 2). Je laciná a nebývá zcizována. Nápis je ovšem z dálky nevýrazný, a tak musíme volit velká tiskací písmena. Úplně novou jmenovku je třeba trochu zdrsnit hadříkem s půdou nebo jemným pískem. Písmo vydrží dosti spolehlivě asi dva roky. Z dálky výraznější, ovšem ne tak úhledné je popisování většinou modrou tužkou na sklo. Nápis vydrží rok. Pokud podlehnete pokušení a koupíte popisovací fixy, vypadá nápis opravdu pěkně, bohužel, často mizí náhle a docela již po několika měsících. Písmo na silnější umělohmotné jmenovky se hlavně dříve také vypalovalo pájkou. Než člověk získá praxi, jde to dosti pomalu. Vzniká množství nedýchatelného plynu. Písmena jsou jen nahnědlá, ale dají se dobře zvýraznit, pokud se do rýhy vetře latexová barva (ta jinak na rovné umělé hmotě nedrží). Spíše se pak časem rozláme umělohmotná jmenovka, než by přestal být vypálený nápis viditelný.

Písmo vypalováním nebo syntetickou barvou se dá napsat na kolíky nebo hranolky z tvrdého dřeva. Výroba je dosti pracná. Pokud hranolky řádně zarazíme do země, nevyviklají se přes zimu a budou zdaleka viditelné. Nápis se dá snadno po letech obtáhnout. Bohužel dřevo šedne a v zemi i přes napuštění fermezí nebo opálení uhnívá; „životnost“ bych odhadl na pět let.

Nejtrvanlivějším materiálem je kov – pozinkované nebo i pouhé železo opatřené kvalitním nátěrem, hliník, nerez. Často se na tyčky připevňují nýtky deštičky; někdy i šikmo směřované. Zde se vejdou delší nápisy. Nepřeháněl bych to ovšem a u každé popisky uprostřed sortimentu růží nepsal čeleď Rosaceae. Účelné je používat kombinace materiálu, kdy na kovové tyčky se upevňují třeba deštičky umělohmotné. Pokud jsou tyto přišroubovány nebo zasouvány, je snadná výměna. Poněkud to také odradí nenechavé návštěvníky, kteří zásobují sběrný kovů. Dobrým nápadem jsou bíle natřené hliníkové profily (nekrotí se). Dají se dobře nařezat i popsat.

Ještě několik dodatků. Jmenovky dáváme zásadně na plochu zleva doprava. Tak jako je v našich krajích zvykem psát. Pokud je někdo po okopávání zasune opačně, vznikne zmatek. Zapičujeme z čelného pohledu před označovanou růží, nikoliv za ni. Když jsou růže dále od ces-

ty, musí být jmenovky tak velké, aby stále byly viditelné. Jinak nám procesí zvědavců vyšlape cestu přes záhon. Nesnažíme se používat u tištěných jmenovek nějakého neobvyklého či historizujícího písma. Návštěvník určitě nebude mít radost, když bude muset stále ohýbat záda a luštit, co je t a co je f.

Jen v opravdu výjimečných případech může označení růží působit rušivě; např. v pietním Růžovém sadu v Lidicích. I tady je ovšem řešení možné. Z informační tabule je patrné umístění jednotlivých odrůd. Horším řešením je sice něco podobného udělat, ale umístit jen na internet. Nikoliv každý ctitel růží, tuto lest prohlédne a připraví si doma vytisknutý plán. Elektronické hledání na místě samém nemusí dobře dopadnout. Vymlouvat se, že označení bude odcizeno, je jen zastíráním nezájmu o růže.

Kunratice

Borová hora

Bratislavská botanická zahrada

Častolovice

Dendrologická zahrada Průhonice

Hlavňov

Chotobuz Průhonice

Krakov botanická zahrada

zámek Mikulov

Mnichov botanická zahrada

Olomouc

Rajhrad

Sangerhausen

Tábor botanická zahrada

Varšava botanická zahrada

Videň - volksgarden

Videň - wettsteinpark

Výběr nových ochranných přípravků proti chorobám a škůdcům růží

je široký. Tím spíše bychom je měli vybírat a používat s rozmyslem – u houbových chorob preventivně a v případě výskytu choroby ihned při prvních příznacích.

Důležité je jejich střídání – při opakovaném postřiku použijeme vždy jiný přípravek. Důsledně dodržujeme koncentrace a bezpečnostní opatření uvedená v návodu.

U insekticidů dáváme přednost selektivním přípravkům, které neničí populace přirozených nepřátel škůdců (např. slunéčka...). Každý přípravek je třeba do určité doby spotřebovat. Proto vybírejte takové, které lze použít i na jiné zahradní kultury. Například fungicid Ortiva je vysoce účinný i proti všem houbovým chorobám jahodníku. Nespoteřebované přípravky likvidujeme ekologicky – odevzdáním do sběrného dvora!

Nejlepší ochranou však stále zůstává předcházení chorobám. Proto volíme především rezistentní odrůdy, vhodné stanoviště a správnou agrotechniku.

Proti černé skvrnitosti zasahujeme postřikem ihned, jakmile nastane teplé a vlhké počasí v některých letech už na přelomu dubna a května. Při dlouhotrvajícím deštivém období je nutno postřik opakovat. Platnost přípravku Baycor skončila, takže vybírejte z následujících fungicidů: Discus, Dithane DG Neotec, Horizon 250 EW, Ortiva, Sapro, Score 250 EC, Talent, Zato 50 WG.

V případě, že se i po preventivním postřiku objeví na vrchní straně listů tmavé, ostře neohraničené skvrny, použijeme ihned Syllit 400 SC nebo Syllit 65 WP. Tyto dva přípravky nemají preventivní, ale kurativní-léčebný účinek.

Ochranou před padlím je vzdušné stanoviště, nepřehnojovat dusíkem a předcházet kolísání teplot (suchá zem a hojná rosa). Choroba se projevuje bílými moučnatými povlaky na všech nadzemních částech. Při prvních příznacích ošetřujeme přípravky: Horizon 250 EW(-Kumulus WG-je účinný jen při vyšších teplotách, avšak může dojít k popálení listů), Ortiva, Sapro, Score 250 EC, Talent, Zato 50 WG. Silně napadené části je nutno odstranit a zlikvidovat!

Červená skvrnitost listů růže se projevuje tmavými kruhovitými skvrnami s červeným lemem a světlým středem. Předcházíme jí pěstováním odolných odrůd nebo použijeme: Discus, Dithane DG Neotec, Horizon 250 EW, Ortiva, Sapro, Score 250 EC, Syllit 400 SC, Syllit 65 WP, Talent, Zato 50 WG.

Rzivostí růže trpí především botanické druhy. Na spodní straně listů jsou kupky prášivých výtrusů (letní-oranžové, zimní-tmavohnědé). Ošetřujeme přípravky: Delan 700 WDG, Horizon 250 EW, Ortiva, Saprol, Score 250 EC, Talent nebo Zato 50 WG.

Při skvrnitosti kůry růží zlikvidujeme napadené části-zasychající výhony s tmavými nekrotickými skvrnami na kůře. Provedeme postřik přípravkem Dithane DG Neotec.

Šedá hniloba (plíseň šedá, botrytida) napadá růže za dlouhotrvajícího deštivého počasí. Poupata se nerozvíjejí, hnědnou a zasychají. Použijeme přípravek:Mythos 30 SC, Rovral Aquaflo, Teldor 500 SC.

Škůdce likvidujeme ihned, nejlépe mechanicky. Insekticidní přípravky použijeme, pokud možno, jen při hromadném výskytu.

Pidikřísek růžový saje na vrchní straně listů. Napadené výhony pak zaostávají v růstu. Vyhovuje mu sucho a teplo. Proto nejčastěji napadá pnoucí růže u jižních stěn. Volíme vhodné stanoviště, ošetřujeme přípravky: Agrion Delta, Decis Mega, Fast M, Spruzit-Flüssig, Spruzit-Gartenspray.

Klopušky jsou ploštice způsobující sáním deformaci nejmladších listů. Provedeme postřik insekticidy: Agrion Delta, Decis Mega, Fast M, Spruzit-Flüssig, Spruzit-Gartenspray.

Pilatka růžová je blanokřídlý, širokopasý hmyz, který okusuje listy. Ošetříme přípravky: Agrion Delta, Decis Mega, Fast M, Spruzit-Flüssig, Spruzit-Gartenspray.

Pilatka drobná na jaře způsobuje sáním podélné stáčení prvních listů. Ihned při prvním výskytu zlikvidujeme napadené listy a keře ošetříme některým z insekticidů: Agrion Delta, Decis Mega, Fast M, Spruzit-Flüssig, Spruzit-Gartenspray.

Čalounice růžová je blanokřídlý, úzkopasý hmyz způsobující pravidelné kruhové okusy na okrajích listů. Ošetřujeme přípravky: Decis EW 50, Decis Flow2,5, Decis Mega, Fast M, Spruzit-Gartenspray.

Žlabatka růžová je blanokřídlý, úzkopasý hmyz. Důsledkem jeho činnosti jsou velké vlasaté hálky na výhonech. Ochranou je odstraňování a likvidace hálek.

Květopas jahodníkový patří také do výčtu škůdců růží. Škodí na růžovitých rostlinách nakusováním květních stopek. Poupata následně žloutnou a odumírají. Brouk napadá jen některé odrůdy. Ochrana:sbíráme poškozená poupata, pokud možno dřív než spadnou na zem. Náchylné odrůdy ošetříme preventivně, hned jak se začnou objevovat maličká poupata. Přípravky: Agrion Delta, Calypso 480 SC, Decis Mega, Fast M, Karate Zeon 5 SC, Samuraj.

Proti mšicím lze použít Pirimor 50 WG-selektivní systémový insekticid s hloubkovým a dlouhodobým účinkem.

Proti celé řadě roztočů v jejich různých vývojových fázích, s vedlejším účinkem proti **svi-
luškám, molicím, třásněnkám a některým druhům mšic** působí Sanmite 20 WP-kontaktní akaricid a insekticid s rychlým a dlouhotrvajícím účinkem (30 - 40dní).

Z příloh časopisu Zahradkář č. 11 a 12/2013 a 1/2014 si můžeme složit „Knihovničku zahrádkáře“ s podtitulem „Ochrana rostlin“. Najdeme v ní nejnovější přípravky k ochraně všech zahradních kultur.

Mgr. Miroslava Dostálová

Speciální hnojiva pro růže

U řady zahradních rostlin jsou v nabídce obchodů speciální hnojiva. Nejinak je tomu i u růží. Tato hnojiva jsou několikanásobně dražší, než hnojiva bez specifikace pro druhy rostlin, která jsou zpravidla prodávána ve větším balení a bez barevného obalu. Otázka zní. Má použití speciálního hnojiva pro růže tolik předností, že se vyplatí sáhnout hlouběji do peněženky?

Zjistit přesnou potřebu i jen základních živin pro jednotlivé druhy rostlin je záležitost obtížná. Je ovlivněna do značné míry strukturou půdy, provzdušněním, vlhkostí, teplotou, hloubkou zpracování, obsahem humusu, půdní reakcí (pH); některé prvky při větším obsahu mohou blokovat přijatelnost pro rostliny jiných. To ze strany půdy. Ze strany rostlin vstupují do hry sortimentální záležitosti, fyziologický stav a věk rostlin. Dá se říci, že se potřeba živin lépe stanovuje v kontrolovaném skleníkovém prostředí.

I když se to zdá, že hnojiv je přímo nepřeberné množství, ale není tomu tak proto, že není mnoho chemických sloučenin, které mohou rostliny využívat a které se dají také vyrobit v únosné ceně. Minerální hnojiva nyní prodávána se často navzájem liší jen nevelkými a nepodstatnými obměnami v koncentracích obsažených látek.

Mají výrobci hnojiv přesně zjištěno, kolik živin který druh potřebuje, nebo si složení hnojiva vymýšlejí, jak se jim to zrovna hodí? Myslím si, že v mnoha případech platí spíše to druhé. Podívejme se však konkrétně na růže. Kdyby se vycházelo s exaktně prokázané potřeby živin, mělo by být specializované hnojivo vlastně jenom jediné. V obchodě se zahradnickým zbožím jsem jich objevil však hned šest, která jsou v následující tabulce uvedena jako poslední. Přitom se neliší jen formou (pevné či kapalné) či přidavkem organických látek nebo stopových prvků, ale i poměrem 3 hlavních živin.

Obsah živin (%) a dalších látek v některých umělých hnojivech; orientační ceny přepočítány z tříkilového nebo jiného většího balení.

Hnojivo	N-NH ₄	N-NO ₃	P ₂ O ₅	K ₂ O	MgO	Celkem	Poznámka	Cena (1 kg/Kč)
Síran amonný	20	–	–	–	–	20	–	16
Močovina	46 *	–	–	–	–	46	–	23
Ledek amonný s dolomitickým vápencem	13,5	13,5	–	–	4	31	Ca	27
Superfosfát (jednoduchý)	–	–	19	–	–	19	–	35
Síran draselný	–	–	–	50	–	50	–	43
Cererit (univerzální)	8	0	13	11	2	34	B,Cu,Mo,Zn,	33
Kristalon plod a květ	4	11	5	30	3	53	B,Cu,Fe,Mo,Mn,Zn	178
Kristalon start	11,8	7,2	6	20	3	48	B,Cu,Mo,Mn,Fe,Zn	178
Kristalon pro rhododendrony	7,9	12,1	5	10	2	37	B,Cu,Mo,Mn,Fe,Zn	172
Hydrokomplex	12	–	11	18	3	41	B,Cu,Mo,Mn,Fe,Zn	67
NPK-agro	11**	–	7	7	–	–	chloridy	22
Minerál, plod a květ, Forestina	1	6	5	30	3	53	8* močoviny, Cu,Fe,Mo,Mn,Zn	163
Hnojivo pro růže a další zahradní květiny	6 **	–	7	5	2	20	rohovina	52
Rosea-agro	1,6	2,4	6	7	–	17	kapalné	79
Hnojivo růže-agro	5 **	–	4	5	–	14	rohovina,kokosové vlákno	74
Růže-floria	6 **	–	8	10	2	26	guano,Cu,Fe,Zn	39
Biomín hnojivo na růže a trvalky	9	–	4	8	3	24	rohovina	66
Kapka hnojivo na růže	2,4	2,6	6	7			kapalné, mikroprvky	86

* amidová forma (močovina)

** celkový dusík, forma není uvedena

Dusík se vyskytuje v hnojivech ve třech formách jako:

Amidový – přijatelnost pozvolnější

Amonný – přijatelnost pozvolnější

Dusičnanový neboli nitrátový či ledkový – rychlá přijatelnost rostlinou

Nejvhodnější je zastoupení více forem v jednom hnojivu.

Poměrné zastoupení základních živin (dusík jako 1 díl) ve speciálních hnojivech pro růže a v Cereritu

Hnojivo	N dusík	P ₂ O ₅ fosfor	K ₂ O draslík
Hnojivo pro růže a další zahradní květiny	1	1,2	0,8
Rosea-agro	1	1,3	1,8
Hnojivo růže-agro	1	0,8	1,0
Růže-floria	1	1,3	1,7
BioMin hnojivo na růže a trvalky	1	0,4	0,9
Kapka hnojivo na růže	1	1,2	1,4
Ceredit	1	1,6	1,4

Ze shromážděných údajů vyplývá, že každá firma si ideální hnojivo pro růže představuje jinak. Jak došli k tomu svému složení, se patrně nedovíme, ale dá se pochybovat o tom, že by si s tím lámali hlavu. Pokud jméno zní: "Hnojivo pro růže a další zahradní květiny", je jasné, že se vše kvetoucí na zahradě hází do „jednoho pytle“. Pro důvěryhodnost firmy by bylo lepší bylo, kdyby svůj přípravek nazvala jen „Hnojivo pro růže“.

Pokud chceme do půdy pro dosažení optimálního stavu přidávat nějaké živiny, musíme nutně docela přesně ovšem vědět, kolik už živin v půdě je. A jsme u dalšího problému. Měli bychom znát z půdního rozboru aktuální složení své půdy a teprve na základě toho hnojit; tedy přidávat mnohdy jen onu živinu, která je v minimu. Platí totiž už dávno odhalené pravidlo (zákon minima), že stav rostliny je limitován tím, co je v minimu. Jinak řečeno, pokud kvůli nedostatku jediné živiny se růži nedaří, nejde tento nedostatek nahradit zvýšeným dávkováním jiné živiny. Rostlina ji nevyužije, buď se bude živina hromadit v půdě, nebo bude vyplavována, což může se projevit nepříznivě ekologicky (fosfor, zelenání vody, sinice).

Ruku na srdce, máme udělaný půdní rozbor? Pověštinou nikoliv. Můžeme ovšem při bedlivém pozorování odhadnout, čeho je v naší půdě pro růže nedostatek. Pomůže pozorování všech rostlin na zahradě, výskyt určitých plevelů, hornina, ze které vznikla vaše půda, předchází hnojení.

Jaké jsou popisovány příznaky nedostatku živin u růží?

Bór (B) – listy malé a úzké, se zvlněnými špičkami, málo květů, které jsou bledé s nahnědlými roztrženými okraji

Draslík (K) – žloutnutí a zasychání špiček a okrajů listů, bledá barva květů

Dusík (N) – slabý růst zejména na jaře a světlezelená barva listů

Fosfor (P) – méně květů a ještě podřadné jakosti, nafialovělá barva nových výhonů

Hořčík (Mg) – chloróza jako u nedostatku přijatelného železa, ale projevuje se přednostně na spodních listech

Mangan (Mn) – blednou středy starých listů, jen okraje zůstávají tmavě zelené

Měď (Cu) – okraje mladých listů dostávají světlejší barvu a později odumírá vegetační vrchol

Molybden (Mo) – listy světlejší a později jim usychají špičky a okraje, růst slabý, málo květů, které jsou nevybarvené, stonky slabé

Síra (S) – v našich půdách pro růže síry dostatek a obsahují ji jako vedlejší látku mnohá hnojiva
Vápník (Ca) – špatné vyzrávání výhonů, nižší trvanlivost květů

Zinek (Zn) – chloróza asi jako u nedostatku železa

Železo (Fe) – chloróza, u níž je list světle zelený s normálním sytým vybarvením pouze v blízkosti žilnatin, počíná na mladých listech

Přítomnost většího množství chlóru v půdě se může projevit popáleninami na listech a celkovým chřadnutím a dokonce úhynem rostlin. Při hnojení růží tedy nepoužíváme opakovaně hnojiva s chloridy (chlorid draselný).

Při pěstování růží není dobré příliš vápnit. Doporučená půdní reakce pro růže je až 6,0 až 6,5 pH, krajními hodnotami 5,5 a 7,2 pH.

Minerální hnojiva jsou nyní často „nastavována“ organickými látkami. Ty ovšem na zahrádce obvykle máme vlastní, je tedy úspornější si kupovat jen vysoce koncentrovaná minerální hnojiva. Pokud potřebujeme dělat kapalné hnojení na list je lépe si koupit kvalitní koncentrované hnojivo, které se ve vodě rychle rozpustí, než kupovat přímo kapalné hnojivo. Je to těžké na nošení a drahé.

Známa hnojiva (např. Kristalon, Cererit) se objevují na trhu v řadě obměn, které se navzájem dost výrazně liší.

Minerální hnojiva ve větším balení jsou pochopitelně levnější. Vydrží celkem neomezeně, pokud je skladujeme v suchu a chladnu.

Hnojivy neplýtváme, do půdy se snažíme dodávat jen to, čeho je nedostatek. Luxusní hnojení (které rostliny nevyužijí) je nejen drahé, ale zbytečně zvyšuje koncentraci půdního roztoku

Doporučené hodnoty základních živin různých půd (mg/100g půdy), pokud se půdní rozbor pohybuje v uvedeném rozmezí, není nutné hnojení.

Půda	Zdroj informací	N dusík	P fosfor	K draslík	Ca vápník	Mg hořčík
Většina půd pro venkovní zahradnické kultury	1	5–10	3–5	5–8	400–600	15–25
Zemědělské orné půdy	2	–	5–8	11–17	–	11–16
Univerzální skleníkový substrát	1	20–50	20–35	55–80	400–800	20–40
Půdy pro venkovní růže	3	15–25	13–22	58–75	–	–
Půdy pro skleníkové růže	4	20–30	26–34	70–123	100–200	12–15

Zdroje informací:

1. Soukup J. (1987): Vyšetřování zahradních půd a substrátů. – Aktuality VŠÚOZ Průhonice
2. Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 275/1998 Sb. O agrochemickém zkoušení zemědělských půd... Příl. 5
3. Soukup J., Matouš, J. (1979): Výživa rostlin, substráty, voda v okrasném zahradnictví. – SZN Praha
4. Votruba R. (1980): Skleníkové květiny k řezu. – SZN Praha

Z uvedené tabulky je patrné, že rostliny pěstované v omezeném skleníkovém prostoru a také s omezeným kořenovým systémem vyžadují půdy lépe živinami zásobené. Také po nich je velká produkce květů a připravujeme je stále při řezu i o zelenou listovou plochu.

Můžeme si stanovit poměr hlavních živin u půd pro venkovní růže.

Z výše uvedené tabulky tabulky je: N : P : K = 15–25 : 13–22 : 58–75

Udělejme si průměrné hodnoty: N : P : K = 20 : 18 : 67

Tedy poměr: N : P : K = 1 : 0,9 : 3,4

Obsahy látek se někdy uvádějí v čistých prvcích, jindy v oxidech

Např.

P_2O_5 obsahuje 44 % čistého fosforu (P)

K_2O obsahuje 83 % čistého draslíku (K)

MgO obsahuje 60 % čistého hořčíku (Mg)

CaO obsahuje 71 % čistého vápníku (Ca)

Pak by byl vhodný poměr živin pro půdy a tedy i pro hnojiva:

$N : P_2O_5 : K_2O = 1 : 2,0 : 4,1$

Při porovnání poměru živin v hnojivech mají tato vysoký obsah dusíku. Je to patrně proto, že je v půdě dusík značně pohyblivý a musí se proto často dodávat. Naproti tomu je v hnojivech málo draslíku. Musíme si ovšem uvědomit, že většina půd je už od přírody (tedy od matečné horniny) u nás dobře tímto prvkem zásobena.

Na v úvodu položenou otázku se dá odpovědět, že nákupy speciálních hnojiv pro růže jsou zbytečné.

Doporučuji následující postup.

1. Hnojení provádět jednou za rok plným, bezchlorovým, granulovaným hnojivem se stopovými prvky (Cererit) v přiměřené dávce.
2. Dusík doplňovat hnojením v období do konce července menšími dávkami síranu amonného či močoviny na půdách neutrálních nebo zásaditých. Na půdách kyselých použít ledek amonný s dolomitickým vápencem.
3. Pokud pozorujeme poruchu, která by mohla signalizovat nedostatečný příjem některého ze stopových prvků, použít opakovaně na list kapalné hnojivo, které je komplexně obsahuje.
4. Organickými látkami (kompostem) půdu zásobit z vlastních zdrojů.

www.ruze.cz/pestovani-ruzi/hnojeni-ruzi-mineralnimi-hnojivy/

Jiří Žlebčík

World Rose News – prosinec 2013

Úvodem opakuji upozornění, že noviny WRN **jsou k dispozici v elektronické formě**, takže kdo mi pošle mailem na josef.thomas@email.cz žádost o přeposlání, ten to může mít doma v originálu, kompletně s fotkami i do budoucna a zdarma.

Toto číslo referuje o dalších dvou hlavních růžařských událostech roku 2013: o oblastním setkání u protinožců a o Regionálním setkání milovníků růží v Číně.

Setkání přátel růží na Novém Zélandu v Palmerston North s názvem **Kia Ora Roses Down Under, The Kiwi Experience** ve dnech 22. až 26. listopadu 2013 se zúčastnilo 213 osob z 19 zemí a velmi lituji, že jsem nevyužil tuto příležitost poznat tuto krásnou zemi a navíc z růžařské stránky, navíc s organizovanými před- a pokonferenčními zájezdy.

Hlavní atrakcí uvítací večere v pátek byla maorská hudební a taneční skupina Te Kura Kaupapa Mairi O Manawatu v místní kryté aréně, kde se zároveň chystala výstava růží. V sobotu byla možnost poznat pamětihodnosti města a jeho okolí.

V sobotu byla v aréně odpoledne za přítomnosti zástupce primátora města zahájena velevýstava růží.

Dopoledne měly hodnotitelské komise co dělat, aby stihly ohodnotit tu spoustu vystavených aranžmá. Výstava byla též v obležení místních občanů. Aréna byla jeden oblak vůně růží.

V sobotu večer se konala ještě slavnostní večere s udílením cen a vyznamenání, zakončené tancem.

V neděli navštívilo všech 215 účastníků zahradu u statku Elliottových, moderátora Setkání, za městem. Odpoledne účastníky zavezly busy do Růžové zahrady Dugalda Mackenzieho, kde

probíhá i soutěž nových růží organizovaných New Zealand Rose Society.

Řada účastníků napsala své osobní dojmy s fotografiemi z nejhezčích míst a růžových zahrad.

Předkonferenční zájezd objel Auckland Botanical Garden, Awamutu Rose Garden v Hamiltonu, kde byli uvítání členy místních milovníků růží. Navštívili tam Roger's Rose Garden a v ní jednu z největších výstav růží na Novém Zélandu. Na večeri se setkali s významným šlechtitelem růží Samem McGredym IV., který se na Nový Zéland přistěhoval z politicky neklidného Irska už v roce 1974. Přejeli Cookův průliv do Rotorua na Jižním ostrově.

Pokonferenční zájezd vedl z Palmerston North do hlavního města Wellington s možností pochovat se přírodními krásami NZ, kdo prý nechápe hobbity, tam po návštěvě NZ to prý pochopí. Tady navštívili Wellington Botanic Garden o rozloze 25 ha, s bohatou florou, viděli tam současně kvést rhododendrony, hortenzie a růže, což se v Evropě nestává. Uprostřed Botanické zahrady je Lady Norwood Rose Garden, kde se konají i soutěže nových růží. Trajektem přešli přes Cookovu úžinu na Jižní ostrov a přes přístav Pictou do Blenheimu. Další den byla prohlídka čtyř soukromých zahrad a jednoho vinohradu. Předposledním cílem byl Christchurch opakovaně poničený zemětřesením, ale růžím se tam daří. Poslední den byl věnován návštěvě světově proslulé Růžové zahrady Trevora Griffithe (obdržela plaketu s uznáním významu od WFRS, zvětřnělá v publikaci Memory of Old Roses) v Timaru a setkání s členy South Canterbury Rose Society.

Totéž popsal jinými slovy též nový předseda WFRS, Steve Jones, který předtím s manželkou absolvoval i turné po některých státech Austrálie, kde se setkali s významnými pěstiteli růží a se zástupci australských růžařských společností.

Nakonec předseda Jones navštívil Peking, aby zahájil přípravu Regionálního setkání WFRS a 14. mezinárodní konferenci o starých růžích v Pekingu v roce 2015. U příležitosti 8. Čínského květinového Expo předal Plaketu WFRS pro excelentní zahradu pro Zidžing Park Rose Garden v Čangžu.

WRN končí vzpomínkou na japonského šlechtitele růží **Seizo Suzukiho** (1913 – 2000) k jeho stému výročí narození. Suzuki se narodil v Tokiu, zamiloval si zahradnictví, vychodil zahradnickou školu a pracoval v řadě zahradnictví. Vlastní podnik založil až v roce 1938, ale až po válce se zaměřil na růže, jejich šlechtění (vyšlechtil 300 odrůd), zejména pro společnost Růžové školky a výzkumná stanice **Keisei v Čibě**. Světoznámá je jeho **'Ferdý'** (v Japonsku 'Hanamigawa') z roku 1986 nebo **'Gypsy'** (japonsky 'Kiboh' z roku 1986). Daleko záslušnější však byla jeho činnost propagační a navazování přátelství s evropskými šlechtiteli růží a snahou o vzájemnou výměnu růží mezi Evropou a Japonskem. byl mimořádně přátelským a milým člověkem a jeho vášeň pro růže mu vynesla přezdívku **Mr. Rose** (pan Růže). Svou službu růžím musel ukončit v 86 letech ze zdravotních důvodů. Na slavnosti ke stému výročí jeho narození v **Sakura muzeu** mu vzdal hold Alain Meilland.

'Ferdý' v Dendrologické zahradě v Průhoncích

Knihy o růžích

Průvodce rozáriem Průhonické botanické zahrady na Chotobuzi

Autoři textu

Jiří Žlebčík, Pavel Sekerka, Zuzana Caspers, Anna Bursíková

Fotografie

Jiří Žlebčík, Pavel Sekerka, Ladislav Hoskovec, Lubomír Rak, Naděžda Gutzerová

Botanický ústav AV ČR, v.v.i., 2013.

Vydání první, 49 stran,

ke stažení na www.ibotky.cz

Böhm – růže – Blatná od Mgr. Jiřího Sekery, konečně vyšla a je k dostání na Informačním centru města Blatná nebo v muzeu města. Vše doporučuji tuto publikaci, která je první vlašťovkou v odčinění dluhu vůči světoznámemu předválečnému pěstiteli růží.

J. Thomas

Odešel Václav Hurych

Ve věku nedožitých 88 let zemřel 12. ledna 2014 **Ing. Václav Hurych, CSc.**, který zasvětil celý svůj profesní život šíření dobrého jména zahradnického oboru.

Václav Hurych se narodil ve východočeských Říkovcích nedaleko Litomyšle 9. února 1926. Jeho vztah k zahradnickému oboru se projevil už v mládí, kdy pečoval o rodinnou okrasnou zahradu a otcův ovocný sad. Proto po ukončení základního vzdělání nastoupil jako učeň do zahradnictví Karla Zahradníka v Litomyšli a poté v letech 1942 – 1944 studoval dvouletou Ovocnicko-zahradnickou školu v Chrudimi. Další zahradnické vzdělání si chtěl prohloubit na zahradnické škole v Mělníku, ale ta byla za německé okupace dočasně uzavřena. Proto nastoupil na sedm měsíců jako praktikant do sadovnické firmy Adolfa Šturmy v Kladně a po skončení 2. světové války byl zapsán na Státní vyšší ovocnicko-vinařskou a zahradnickou školu do Mělníka, kterou ukončil v roce 1946, aby pak pokračoval ve studiu na Vysoké škole zemědělské a lesního inženýrství v Praze, kde promoval v roce 1950.

Na vysoké škole dělal demonstrátora doc. Bohumilu Kavkovi, který výrazně ovlivnil jeho zájem ve prospěch zahradnictví, zvláště širokého spektra sadovnických oborů. Po studiích krátce vyučoval na Ovocnicko-zahradnické škole v Kopidlně a po vojenské službě přesídlil do Měl-

níka, kde od roku 1953 až do svého odchodu do důchodu v roce 1991 působil jako pedagog na Střední zahradnické škole v Mělníku (nyní s názvem Česká zahradnická akademie). Externě s touto školou spolupracoval i v dalších letech.

Václav Hurych se v Mělníku setkal s učitelem sadovnictví Františkem Jansou, který se mu stal celoživotním vzorem, po němž záhy převzal hlavní část sadovnické výuky. Věnoval se proto sadovnictví v celém jeho rozsahu, od dendrologie a zahradní tvorby až po okrasné školkařství, údržbu zeleně a odbornou praxi. Během své dlouholeté učitelské práce nadále prohluboval své odborné vzdělání, v roce 1969 se stal kandidátem zemědělských a lesnických věd, když obhájil disertační práci na téma Zámecké parky na Mělnicku, jejich vztah k širší krajině a možnosti nového společenského využití. Jeho rozsáhlá pedagogická, organizační a odborná činnost zahrnovala řadu konkrétních aktivit ve prospěch zahradnického oboru, veřejné zeleně a odborného školství. Stal se autorem učebních osnov sadovnictví a sadovnického kreslení pro všechny zahradnické školy u nás, zasloužil se navrácení květinářsko-sadovnického směru jako samostatné specializace ve studiu na našich zahradnických školách, metodicky spravoval dendrologické sbírky v areálu mělnické školy a školního parku Neuberk, dlouhodobě se zde věnoval organizačnímu zajištění dálkového studia.

V průběhu své mnohaleté pedagogické práce rovněž vytvářel cenné odborné publikace, které se staly neodmyslitelnou součástí sadovnické výuky tří nastupujících generací zahradníků v Čechách i na Slovensku. Jako vedoucí autorského kolektivu nebo samostatně se podílel na vzniku učebnic Sadovnictví (1971), Sadovnická dendrologie (1973), Sadovnictví I (1984), Sadovnictví II Okrasné dřeviny (1985), Tvorba zahrad a parků (1994), Okrasné dřeviny pro zahrady a parky (2003). S Pavlem Valtrem vydal také knihu Školní park Neuberk a dendrologické sbírky SZTŠ oboru zahradnického v Mělníku (1979). Před třemi roky ještě zúročil své bohaté zkušenosti účastí v autorském kolektivu mělnické zahradnické školy při vydání publikace Tvorba zeleně (2011). Jeho učebnice přitom neustále reagovaly na měnící se podobu oboru a zahrnovaly vždy nové poznatky a zkušenosti. Na sklonku svého života rovněž napsal knihu Mělník město v zeleni (2008), v níž souhrnně zpracoval charakteristiky jednotlivých částí veřejné zeleně města, kde prožil většinu svého života. Právě Mělníku se stala jeho odborná tvorba velkým přínosem, neboť zde postupně projektoval některé nové veřejné úpravy či se podílel na rekonstrukcích stávajících ploch (realizace prostranství kolem polikliniky, u nových obytných souborů či u základní školy J. Matiegky, rekonstrukce sadů Na Polabí, školního parku Neuberk aj.). Působil rovněž v komisi pro životní prostředí města Mělníka. Vedle toho přednášel na mnoha seminářích, prováděl poradenskou činnost a publikoval řadu kratších odborných statí ve sbornících a časopisech.

Pro své vynikající pedagogické a odborné schopnosti byl Václav Hurych uznávaným odborníkem. Pro své mimořádné morální zásady, z nichž ani v nejtěžších dobách svého činorodého života neuhnul, pro spravedlnost, čest a život v pravdě, se stal přirozenou autoritou a vzorem mnoha svých studentů a spolupracovníků. V jeho osobě odešel člověk, na kterého s uznáním a úctou vzpomínají generace jeho následovníků.

Ladislav Pytloun

Růže

Milan Kundera (ze sbírky *Monology*, 1957)

Vždy jsem se tě bál potkávat
a vyhýbal jsem se ti.
Možná, že jedenkrát
přece však potkáme se.
Snad.
Uprostřed ulice
zůstanem stát.
Uprostřed ulice
střneme
hlava u hlavy.
V té chvíli auta i chodci,
celý život,
vše na chvíli se zastaví ...

... A tu jak přehluboká studna
porozčeří se oči tvé.
A v hluboké té studni u dna
uvidím ležet rudou růži,
touživou, živou, tklivou růži,
překrásnou růži pod vodou
a pro celý svět ztracenou.

Kdo je ta růže, bože můj!
Vypravuj o ní, vypravuj!

"Ta růže dát se chtěla všem.
Táhnout jak vůně všemi muži
a v mužích chutnat celou zem.
Což - po smrti, to umí každý
rozplynouti se do šíra.
Ale ta růže touživá
chtěla to umět za živa.
A nazvali ji číškou jedu
a nazvali ji Sodomou.
A leží nyní zahozená,
leží jak kámen pod vodou.
Přece však ostny bodavými
pokaždě v sobě ucítím ji,
když někdo vodu studně mé
očima svýma rozhrne ..."

... Tu auta zatroubí,
pohnou se chodci,
život opět uchopí své opratě.
I ty budeš muset jít,
za tím, jenž čeká tě.
I já budu muset jít
za tou, co na mne čeká.
Vytrhnu se z tvých očí
pln velké závratě.
Leč obraz růže, růže té
v hlubině studny zakleté,
leč obraz růže, růže té
každou noc ve mně všemi plátky
a všemi ostny rozkvete.

Milan Kundera (* 1. dubna 1929 v Brně je spisovatel českého původu, od roku 1975 žijící a tvořící ve Francii. Svá díla píše jak česky, tak francouzsky. V roce 1979 byl zbaven československého státního občanství a jeho dílo bylo v Československu až do Sametové revoluce zakázáno. Je autorem básní, dramát, prózy a esejí a je také překladatel. Patří mezi nejznámější a nejprekládanější české spisovatele. Byl nominován na Nobelovu cenu za literaturu. Milan Kundera je nepřítel známým básníkem, dokonce on sám se k této části své tvorby nehlásí.

zdroj: <http://cs.wikipedia.org>

Předseda	Dr. Josef Thomas, Českomalínská 17, 160 00 Praha 6, josef.thomas@email.cz
Místopředseda	MUDr. Stanislav Konštacký, Postranní 665, 503 11 Hradec Králové, konstackys@seznam.cz
Hospodář	Vladislav Bártík, Novosibřinská 1229, 190 16 Praha 9 - Újezd n. L.
Evidence členů	Ing. Alena Haberhauerová, Štorkánova 2810, 150 00 Praha 5, a.haberhauerova@seznam.cz
Členové výboru	Mgr. Miroslava Dostálová, U Jordánu 258, 503 03 Holohlavy, petr.dostal258@seznam.cz RNDr. Václav Koula, Kozelkova 447, 503 51 Chlumeč nad Cidlinou, koula@faf.cuni.cz Ing. Dagmar Maixnerová, FLORA, 771 11 Olomouc, trhy@flora-ol.cz Věra Milerová, Klírova 1923, 148 00 Praha 4, vera.milerova@seznam.cz Ing. Jiří Pirner, Karla Čapka 572, 500 02 Hradec Králové, pirner@faf.cuni.cz RNDr. Jiří Žlebčík, Dobřevojická 384, 252 43 Průhonice, jiri.zlebcik@seznam.cz
Revizní komise	Ing. Eduard Killberger, Na Bajnarce 14, 317 00 Plzeň, kinea@seznam.cz Radmila Trojanová, Pohledná 248, 155 31 Praha 5 - Lipence
Vedoucí odborů	Praha: Věra Milerová, adresa viz výše Hradec Králové: Mgr. Miroslava Párová, Štefánikova 391, 500 11 Hradec Králové 11, mparova@seznam.cz Olomouc: Ing. D. Maixnerová, adresa viz výše Plzeň: Ing. Eduard Kilberger, adresa viz výše
Odborný poradce	Zdeněk Kráčmar, Holovousy 46, 508 01 Hořice, tel. 435 691 182 RNDr. Jiří Žlebčík, adresa viz výše

ROSA KLUB ČR je specializovanou základní organizací Českého zahrádkářského svazu, která sdružuje milovníky, pěstitele i šlechtitele růží a propaguje všestranný rozvoj růžařství.

Roční členský účelový příspěvek činí 100 Kč nebo 80 Kč pro důchodce, a to pro všechny členy. Členové, kteří jsou členy ČZS jen prostřednictvím evidence v SZO Rosa klub ČR, platí navíc základní členský příspěvek 100 Kč ročně, a to i v důchodovém věku.

Příspěvky jsou splatné vždy do konce dubna **na č. účtu u České spořitelny 1923414329/0800**.

Zpravodaj Rosa klubu ČR č. 104

Časopis vydává ROSA KLUB ČR, Livornská 440, 109 00 Praha 10, www.rosaklub.cz

Korespondence: Rosa klub ČR, Českomalínská 17, 160 00 Praha 6

Zpravodaj Rosa klubu vychází nepravidelně a je vydáván zejména pro členy Rosa klubu ČR; za vydávání odpovídá Dr. J. Thomas (adresa viz výše); jemu zasílejte příspěvky do Zpravodaje, inzeráty, náměty i dotazy k náplni. Za obsah článků ručí autoři.

Zapsán v evidenci periodického tisku MK ČR s evidenčním číslem MK ČR E 10963

Grafická úprava a sazba: Ing. Lucie Vodičková, luca.vodickova@seznam.cz

Vytiskla tiskárna Integraf, s.r.o., Náchod

Číslo 104 vyšlo v únoru 2014

'Caprice' (Meilland 1948)

'Jitřenka' (Böhm, 1933)

'Dolena' (Dolinay 2006)

'Maryša' (Brada 1936)

'Galahad' (Kriloff 1986)

'Michele Meilland' (Meilland 1945)

'Gruppenkönigin' (Kordes 1935)

'Mitzi' (Meilland 1956)

PF 2014

